

z izobrazbo
do uspeha

info@slouik.org

SKGZ in Mavrična levica: Manjšina
potrebuje notranjo reformo

Klop, tokrat v izključno ženski
zasedbi, se je radovedno
odpravil na nove
poti ljubezni,
spletne in ne

VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE
programi po meri
za posameznike
in podjetja

www.slouik.org

Primorski dnevnik

PETEK, 16. JANUARJA 2009

št. 13 (19.412) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Zaščita na obroke

MARJAN KEMPERLE

Zaščita ima v zamejstvu svojstven sinonim: čakanje. Vse, kar se je doslej dogajalo z zaščito, je bilo eno samo dolgo, neprekinjeno čakanje. Novembrska ponovna namestitev dveh dvojezičnih smerekazov na hitri cesti pri Padričah je bila le predzadnji primer.

Prvi sega v začetek sedemdesetih let prejšnjega stoletja. 28. aprila 1970 je takratni senator Komunistične partije Italije Paolo Sema vložil v italijanski parlament zakonski predlog o »globalni zaščiti slovenske manjšine v Italiji«. Zaščitni zakon je bil odobren 30 let in 293 dni (!!) pozneje. (Za osvežitev zgodovinskega spomina: fašistični Ventennio je trajal 21 let, 10 mesecev, 10 dni; Hitlerjev Tretji Reich 12 let, 3 mesece, 2 dni...)

In še dobro, da je bila takrat - ob odobritvi zaščitnega zakona - na oblasti Slovincem naklonjena levsredinska vlada, sicer bi - verjetno - nanj še čakali.

Kljub naklonjeni vladi pa se tudi leva sredina ni mogla izogniti pravilu čakanja. Zakon je bil izglasovan 14. februarja 2001, štiri leta in 281 dni po začetku zakonodajne dobe, ali pičlih 22 dni pred njenim koncem. Vulgarno: izmazali smo se za mišji k... Zakon je stopil v veljavo 8. marca, prav na dan, ko je predsednik Ciampi razpustil parlament.

Konec dober, vse dobro?

Magari!

Potem je prišlo imenovanje paritetnega odbora: spet dolgo čakanje. Nato čakanje na sklepne seje, čakanje na odgovor vlade, čakanje na podpis odloka predsednika republike, ki ga v dobi Berlusconi-jeve vlade ni bilo.

Čakanje je postalo pravilo te vražje zaščite na obroke. In kot se vsakemu poštenemu pravilu spodobi, je tudi to imelo svojo izjemo: Scajolov odlok. Ta je bil za zamejske razmere podpisan s supersonično hitrostjo: 10 mesecev in 5 dni po odobritvi zaščite, ko o paritetnem odboru še ni bilo ne duha ne sluha. A ve se, komu je bil odlok namenjen. Oltre l'inganno anche la beffa, bi zapisal Stanislav Renko.

Minila so leta, čakanje na izvajanje zaščite se nadaljuje. Tako se je zgodilo - zadnji primer - z vidno dvojezičnostjo. En Tondov odlok ni bil dovolj. Potrebna sta bila dva - kakšna čast! - in tudi po drugem v Špetru še čakajo...

Kaj reči o tem neskončnem zamejskem čakanju? Potrpljenje božja mast?

Ko bi rek držal, bi bili zamejci izbrani maziljenci.

Kdor čaka, dočaka?

Da, a ne v manjšinski realnosti. Kvečjemu v filmu.

Naslov?

Odgrobadogroba.

OBMOČJE EVRA - Svet Evropske centralne banke se je odločil za 0,5-odstotni rez

ECB znižala ključno obrestno mero na 2%

To je najnižja raven v zgodovini skupne evropske valute

NEW YORK - Zaradi trčenja z jato ptic po vzletu

Airbus zasilno pristal na Hudsonu Na srečo brez žrtev med 150 potniki

NEW YORK - Airbus 320 letalske družbe US Airways je včeraj nekaj pred 21.30. uro po srednjeevropskem času neposredno po vzletu na letališču LaGuardia zasilno pristal na reki Hudson. Na letalu, ki je bilo namenjeno v Charlotte v Severni Karolini, je bilo približno 150 potnikov in članov posadke. Po podatkih, ki smo jih uspeli dobiti do zaključka redak-

cije, naj bi vsi preživeli nesrečo. Takoj po zasilnem pristanku so v bližino letala, ki je ostalo na površini, prišla reševalna plovila, na katera so se vkrkali potniki, ki so medtem zapustili letalo. Reševalna akcija, v kateri so sodelovali tudi potapljači, ki so jih spustili s helikopterjev, je potekala zelo hitro, saj je obstajala možnost, da se letalo potopi. Potniki so se zbrali

na krilih velikega letala, ki je »počivalo« na ledeni reki, temperatura pa je bila globoko pod ničlo.

Po nekaterih podatkih naj bi nesrečo zakrivila jata ptic, ki naj bi jo »posrkal« letalski motor, ki je zato izgubil na moči. Pilot se je skušal vrniti na letališče, ko pa je ugotovil, da to ne bo mogoče, se je odločil za pristane na reki.

FRANKFURT - Svet Evropske centralne banke (ECB) je na včerajšnjem rednem mesečnem zasedanju ključno obrestno mero za območje evra znižal za 0,5 odstotne točke na 2,0 odstotka. Gre za četrto zaporedno znižanje ključne obrestne mere, ki je s tem izenačila najnižjo raven v zgodovini ECB. Pri dveh odstotkih je namreč vztrajala med junijem 2003 in decembrom 2005.

ECB je znižala tudi preostali dve ključni obrestni meri - obrestno mero za mejno posojanje na tri odstotke, za deponiranje presežne likvidnosti pa na odstotek. Vse odločitve ECB bodo začele veljati 21. januarja.

Na 13. strani

Misija OECD v Ljubljani
Na 4. strani

Petdeset let od izida
prve številke
Našega vestnika

Na 7. strani

Predstavili raziskavo o
vključevanju duševnih
bolnikov v delo

Na 8. strani

Že s prihodnjim letom
v Gorici dvoletni
študij arhitekture

Na 14. strani

V šempetrski splošni
bolnišnici odprla vrata
onkološka ambulanta

Na 16. strani

ZGODOVINA Renzo Tondo: Dežela podpira spravno dejanje

TRST - Furlanija-Juljska krajina podpira vsa spravna dejanja, ki imajo za cilj okrepitev odnosov med Italijo, Slovenijo in Hrvaško. Tako meni Renzo Tondo, ki so ga neprijetno začudila nekatera stališča o tem vprašanju slovenskega predsednika Danila Türka, medtem ko se mu zdi, da je hrvaški predsednik Stipe Mesić o tem pokazal odprtost in željo po dialogu. Tondo glede tega podpira priozadevanja zunanjega ministra Franca Frattinija.

Na 3. strani

TRST - Slovensko stalno gledališče

»Krst« nove male dvorane

Simoči so uprizorili dramo Tamare Matevc Zaljubljeni v smrt - Režiser Samo M. Strelec

TRST - Slovensko stalno gledališče je leto 2009 začelo praznično in nadvse dejavno. V terek so slavnostno odprli manjšo dvorano, v kateri bo vzporedno z veliko potekala gledališka dejavnost, sinoči pa je v njej prvič zaživel predstav. Gre za dramski prvenec Tamare Matevc Zaljubljeni v smrt, ki je obenem poklon Fulviu Tomizzi ob desetletnici njegove smrti in pa tržaškim Slovincem, saj gre za zgodbo Danice Tomažič in Stanka Vuka. Dogodek je bil torej s številnih vidikov nadvse pomemben, še slovesneje pa je bilo zaradi prisotnosti slovenske ministrice za kulturo Majde Širca (Kroma). Po drevisnji premieri se bodo zvrstile ponovitve.

SPRAVNA DEJANJA - Stališče predsednika Renza Tonda

»Dežela podpira vse, kar združuje Italijo, Slovenijo in Hrvaško«

»Slovenija me je neprijetno začudila, Mesič je pokazal odprtost« - Podpora Frattinijevim prizadevanjem

TRST - »Furlanija-Juljska krajina podpira vse pobude, tudi pravne, ki imajo za cilj okrepitev odnosov sodelovanja med Italijo, Slovenijo in Hrvaško,« je ob robu včerajšnje predstavitve svoje nove spletne strani dejal predsednik Dežele Renzo Tondo. V izjavi za naš dnevnik je izrazil negativno začudenje nad nekaterimi stališči o spravi in zgodovini, ki jih je izrazil slovenski predsednik Danilo Türk, medtem ko se mu zdijo stališča hrvaškega predsednika Stjepeta Mesiča o istem vprašanju bolj odprta in dovzetna za dialog. »Zunajni minister Franco Frattini ima prav, da vztraja pri Zagrebu in Ljubljani za zgodovinsko pravno dejanje, ki ga je Italija večkrat zahtevala. Tragedije druge svetovne vojne je treba dokončno premostiti. Prvi, ki to zahtevajo, so ljudje, ki živijo v tem prostoru,« je še dodal Tondo.

Nova predsednikova spletna stran - kot je poudaril vodja deželne urada za tisk in stike z javnostjo Guido Baggi - je bolj dostopna in aktualnejša, kot sedanja. Tondo, kot je povedal, želi na tak način ne samo seznanjati uporabnike interneta s svo-

jim delom in načrti, temveč tudi vzpostaviti neposrednejši stik z občani. Zato bo stran direktno povezana s Tondovim osebnim spletnim blogom, ki je marsikdaj bolj zanimiv od suhoparnih političnih novic.

Internetski »kotiček« predsednika je sestavni del pisane spletne strani Dežele Furlanije-Juljske krajine (naslov: www.regione.fvg.it). V njem bodo še naprej novice tudi v slovenskem, furlanskem in nemškem jeziku, v spletnem mestu, ki je namenjen javnim občlom, pa bi bilo dobrodošlo pa bi svoje mesto končno našel tudi Primorski dnevnik. Delno večjezično podoba uradne spletne strani FJK je uveljavil Tondov predhodnik Riccardo Ily.

Predsednik je v pogovoru s časnikarji obžaloval, da je Berlusconijska vlada nekaterim občinam v južni in srednji Italiji (med njimi je tudi Rim) dovolila prekoračitve t.i. pakta stabilnosti. To pomeni, da lahko te občine pri primanjkljaju prekoračijo zakonsko predpisane meje. »V naši deželi tega nikakor ne bomo dovolili,« je poudaril Tondo.

S.T.

Renzo Tondo s svojim glasnikom Giorgiom Carbonaro na predstavitvi posodobljene spletne strani predsedstva Dežele

KOBARID

Srečanje Slovencev iz Benečije in Posočja

KOBARID - V Kulturnem domu v Kobaridu bo jutri z začetkom ob 17. uri že 39. srečanje Slovencev iz Posočja, Benečije in Furlanije. Gostitelji tega tradicionalnega in zelo priljubljenega kulturnega in družabnega snidenja so župani Bovca, Kobarida in Tolmina Danijel Krivec, Robert Kavčič in Uroš Brežan ter vodja tolminske Upravne enote Zdravko Likar, ki je duša te pobude. Slavnostni govornik bo Boštjan Žekš, minister za Slovence po svetu in v zamejstvu.

V torek bo zasedal paritetni odbor

TRST - Na sedežu deželne vlade v Trstu bo v torek, 20. januarja zasedal paritetni odbor za slovensko manjšino. Kot napoveduje predsednik Bojan Brezigar bo seja v glavnem posvečena okvirni konvenciji za varstvo narodnih manjšin ter predvsem očni dekreta o t.i. vidni dvojezičnosti v sklopu zaščitnega zakona, ki ga je konec lanskega decembra podpisal predsednik Furlanije-Juljske krajine Renzo Tondo. Dekret je z objavo v deželnem Uradnem listu od srede pravno močen.

Priljubljenost dnevnika RAI za našo deželo

TRST - Televizijski dnevnik deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Juljsko krajino je zelo priljubljen med gledalkami in gledalci. To je včeraj sporočil glavni urednik sedeža Giovanni Marzini, ki je povedal, da je dnevnik v letu 2008 v povprečju gledalo 27,5 odstotka gledalcev, ki je takrat pred televizijskimi ekrani. To ga uvršča na vrh najbolj gledanih deželnih TV dnevnikov v Italiji. Marzini je tudi dejal, da se povečuje gledanost TV dnevnika ob 14. uri. Odgovorni urednik RAI je ob tej priložnosti predstavil tudi novo informativno oddajo z naslovom "Buongiorno regione" (Dober dan, dežela). Predstavitve se je udeležil tudi predsednik FJK Renzo Tondo.

TRST - Srečanje SKGZ in Mavrične levice

Manjšina potrebuje reforme

Skupna želja za izvajanje smernic programske konference - Za skupno manjšinsko krovno zvezo najbrž ni pogojev

TRST - Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Mavrična levica sta na včerajšnjem srečanju obravnavali celo vrsto aktualnih tem, ki zadevajo slovensko manjšino in naše širše okolje. Ugotovili sta, da se politična klima v tem prostoru poslabšuje, kar najbolj občutita slovenska in italijanska manjšina v Istri, kot dokazuje žalostna zgodba krčenja italijanskih finančnih prispevkov za njune kulturne ustanove. Pobudo za srečanje je v okviru priprav na spomladanski deželni kongres dala SKGZ (njeno delegacijo je vodil predsednik Rudi Pavšič), Mavrično levico pa so zastopali deželni svetniki Igor Kocijančič, Roberto Antonaz, Stefano Pustetto, goriški pokrajinski odbornik Marko Marinčič in Mario Lavrenčič. Stojan Spetič, ki se srečanja ni mogel udeležiti, je poslal pismeni dokument, ki so ga obravnavali na sestanku.

Pavšič je izpostavil stališče, da manjšina ne glede na sedanjo kritično finančno situacijo nujno potrebuje notranje reforme in torej novo organiziranost. Glavne »reformne« smernice vsemanjšinske programske konference (njena organizatorja sta bila SKGZ in SSO) so tudi po mnenju Mavrične levice še vedno aktualne in istočasno izvedljive. Tudi spričo odklonilnih stališč Sveta slovenskih organizacij očitno (še) ni pogojev za eno samo manjšinsko krovno organizacijo, kot tudi ni pogojev za eno samo vseslovensko politično stranko. Glede spomladanskih občinskih volitev (najbrž bodo v začetku junija, skupaj z evropskimi) so bil na srečanju mnenja, da so uprave in koalicije v narodno mešanih občin na Tržaškem in Goriškem dobro delale ter da zato ne vidijo razlogov za korenite spremembe.

V slovenski manjšini si nihče ne more lastiti vloge edinega branitelja Slovencev, saj se vsi po lastnih močeh in na raznih področjih trudimo - je dejal Pavšič - za dobrobit celotne manjšine. Na srečanju je bilo tudi slišati pohvalo na račun Slovenije, ki v teh nelahkih trenutkih s svojimi institucijami stoji ob strani slovenski manjšini. Predsednik SKGZ je dejal, da njegova organizacija konkretno razmišlja o koordinaciji vseh subjektov, ki v manjšini stremijo po drugačni in smotnejši notranji organiziranosti.

SKGZ in Mavrična levica sta včerajšnje srečanje posvetili obravnavi aktualnih vprašanj slovenske manjšine

KROMA

PREMARJAG Smrtna nesreča na delu

ČEDAD - V silosu v kraju Leproso ob Nadiži, v bližini Premarjaga, je prišlo do nove tragedije na delovnem mestu. Življenje je izgubil 54-letni delavec Enrico Tami iz Pavie pri Vidmu. Nanj se je vsul plaz žagovine. Zgodilo se je v obratu podjetja Claudia Macorja, ki se ukvarja z obdelavo lesa. Tami je bil uslužbenec podjetja Il Sole, ki pretovarja žagovino. S svojim tovornjakom je dospel v silos, pri natovarjanju pa se je nekaj zataknilo. Delavec je izstopil iz vozila in skušal v silosu odstraniti ovire, ki so onemogočale pretok žagovine. Nenadoma so ga zasuli štirje kubični metri žagovine, pod katerimi se je Tami zadušil. Claudio Macor, ki je kasneje odkril, kaj se je zgodilo, mu je brez uspeha skušal pomagati. Prihitali so gasilci in karabinjerji iz Čedad, a je bilo že vsega konec. Sodstvo je prizorišče nesreče zaseglo.

PTUJ - Ustrelila sta jih v Slavoniji

Italijanskima lovcema zaplenili nad 120 mrtvih zaščitnih divjih rac

PTUJ - Italijanska lovca, ki ju je pred dnevi ustavila celjska carinska mobilna enota, sta prevažala več kot 120 mrtvih rac. Pripadajo vrstam, ki so zavarovane z Bernsko konvencijo, italijanski voznik pa jih je uplenil v Slavoniji na Hrvaškem, so sporočili z Generalnega carinskega urada.

Carinska mobilna enota Celje je 11. januarja v Spuhlji ustavila vozilo z italijanskimi registrskimi tablicami. Potnika, oba Italijana, sta bila lovca, zato so cariniki avto temeljito pregledali. Pod pokrovom tovornega dela vozila so našli štiri črne plastične vreče, v katerih so bile mrtve ptice.

Strokovnjaki z Agencije RS za okolje so potrdili, da gre za 123 rac mlakaric in enega kreheljca. Obe vrsti sta zavarovani z Bernsko konvencijo, za kreheljce pa se z uredbo o zavarovanih prosto živčnih živalskih vrstah zahteva še posebno vrstno varstvo.

Voznik je povedal, da je race uplenil v Slavoniji na Hrvaškem. Zanje ni imel nobenega dokumenta niti ve-

Zaplenjene mrtve race

GENERALNI CARINSKI URAD RS

terinarskega potrdila in ne izvozne deklaracije, so sporočili s carinskega urada. Carina je zoper voznika uvedla postopek o prekršku zaradi kršenja zaka-

na o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti, na pristojno državno tožilstvo pa bo podala tudi ovadbo zaradi suma storitve kaznivga dejanja.

POLITIKA - Z 283 glasovi za, 237 proti ter 2 belima

Poslanska zbornica sprejela vladni protikrizni sveženj

Vlada preglasovana ob stališču, ki ga je predstavila Demokratska stranka

RIM - Poslanska zbornica je včeraj dokočno potrdila protikrizni sveženj ukrepov, ki je posebno naklonjen družinam z otroki in podjetjem. Sveženj, vreden približno 5 milijard evrov, med drugim predvideva nakazilo od 200 do 1000 evrov na račune družin in upokojencev z nižjimi prihodki.

Država bo za pomoč družinam z nižjimi prihodki v času svetovne finančne krize namenila približno 2,7 milijarde evrov. Za družine z otroki, starimi do treh mesecev, bodo na voljo socialne kartice za povračilo stroškov za plenice in mleko, država pa bo za 20 milijonov evrov povečala tudi sklad za plačevanje najemnin. Za družine z novorojenčki in z otroki z redkimi boleznimi je predviden sklad za posojila z ugodnejšo obrestno mero, prav tako pa bodo ugodnejša posojila za rešitev stanovanjskega problema.

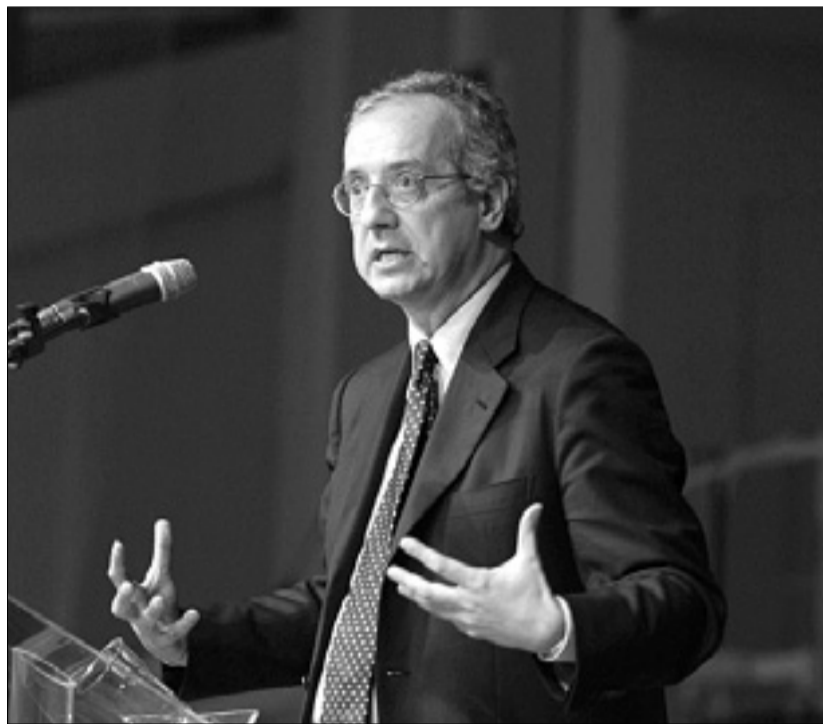
Največja ugodnost za podjetja, ki bo državo stala 1,2 milijarde evrov, je zmanjšanje davka na njihove dohodke za tri odstotne točke. Nasprotno bodo morali večji davki plačevati pornografski televizijski programi in ponudniki telefonskih storitev, kot je vedeževanje.

Vladni odlok je podprlo 283 poslancev, 237 jih je glasovalo proti, dva pa sta se glasovanja vzdržala. Protikrizni paket mora sedaj potrditi še senat.

Levosredinska opozicija je vladi Silvia Berlusconi očitala, da so predvidena sredstva za pomoč Italijanom v času globalne finančne krize nezadostna in neprimerna. Vodja Demokratske stranke Walter Veltroni je vladi očital tudi nepravilnost na sodelovanje pri pripravi protikriznega svežnja. Kot je dejal, je Berlusconi na njegov predlog o sodelovanju z opozicijo odgovoril: »Me ne briga!«

Sicer pa je bila vlada včeraj tik pred zaključnim glasovanjem odloka preglasovana. Ob odločilnem vzdržanju Severne lige je namreč prodrlo stališče, ki ga je predlagala Demokratska stranka. Na njegovi osnovi naj bi bilo krajevnim upravam dovoljeno, da ob določenih pogojih prestopijo meje notranjega pakta o finančni stabilnosti, in to za investicije. Severna liga je to stališče podprla, ker je vlada že prej sprejela popravek, ki občini Rim priznava posebne finančne ugodnosti.

Ob tem preglasovanju je Veltroni ocenil, da je vladna večina očitno v političnih težavah. Da v njej res obstajajo trenja, izpričuje tudi dejstvo, da je v sredo v okviru sprejemanja protikriznega odloka zaupnico vladi izreklo 327 poslancev, se pravi kar 40 več kot jih je včeraj glasovalo za dokončni sprejem odloka.

Voditelj Demokratske stranke Walter Veltroni

KRIZA - Predvidevanja Banke Italije

BDP naj bi letos padel za 2% Tremonti: To še ni srednji vek

RIM - Italijanski bruto domači proizvod (BDP) bo v letu 2009 padel za 2 odstotka, prihodnje leto pa bo narasel za 0,5 odstotka. Tako predvideva Banka Italije v zadnji številki svojega ekonomskega biltena. V njem je tudi rečeno, da bo stopnja inflacije v tem letu v povprečju znašala 1,1 odstotka in da bo v letu 2010 predvidoma narasla na 1,4 odstotka.

Kar zadeva leto 2008, pa Banka Italije računa, da je gospodarska rast v njem padla za 0,6 odstotka, razmerje med javnim primanjkljajem in BDP pa naj bi doseglo 2,6 odstotka, se pravi 0,2 odstotka več od zadnjih vladnih predvidevanj. Nekoliko slabše od vladnih predvidevanj naj bi bilo tudi razmerje med javnim dolgom in BDP, saj naj bi doseglo 105 odstotka in se torej povečalo za odstotek v primerjavi z letom 2007.

Po podatkih italijanske narodne banke naj bi se italijanske družine vse bolj zadolževale, čeprav je razmerje med njihovim dolgom in dohodki še vedno sorazmerno nizko, saj znaša približno polovico od povprečja v območju evra ter tretjino od tega, kar znaša v ZDA in Veliki Britaniji.

Ti podatki niso posebno presenetili gospodarskega ministra Giulia Tremontija. »Kar zadeva BDP, se vračamo na raven leta 2006, in ne v srednji vek,« je dejal. »Sicer pa so napovedi konec koncev le domneve: zdaj hodimo po nekakšni *terra incognita*, saj je bilo stanje pred šestimi ali tremi meseci povsem drugačno od sedanjega in se v istem razdobju lahko spremeni tudi v teku tega leta,« je pristavil.

Gospodarski minister Giulio Tremonti

ANSA

PROTIKRIZNI UKREPI

Vladni odlok za industrialce nezadosten, Fiat poziva EU

RIM - Štiri ali pet milijard evrov, kolikor jih nameinja vladni odlok za prebroditev gospodarske krize, nikakor ne zadoščajo. Tako je včeraj ocenila zveza industrialcev Confindustria, ki vlado poziva, naj čim prej poveča sredstva proti krizi, pa tudi naj sprejme strukturne reforme, ki bodo v prihodnjih letih omogočile zmanjšanje javnih stroškov ter s tem povečale verodostojnost države.

V zvezi s krizo pa se je včeraj oglašil tudi pooblaščen upravitelj Fiata Sergio Marchionne. Ob sklepu bonitetne agencije Moody's, da revidira oceno turinske grupe, je v noti za tisk zapisal, da gre za očitno posledico krize, ki je zajela avtomobilsko industrijo na svetovni ravni. Upoštevajoč tudi dejstvo, da je to sektor, ki direktno ali indirektno zaposluje sorazmerno veliko ljudi, Marchionne poziva evropske oblasti oz. vlade, naj čim prej sporazumno sprejmejo ukrepe v podporo celotne avtomobilske industrije, tako da ne bi nastale razmere, ki bi koristile nekaterim proizvajalcem, drugim pa škodile. To bi bilo po njegovih besedah tudi v navzkrižju z najosnovnejšimi načeli konkurence, ki bi jih moralo spoštovati skupno evropsko tržišče.

Prav v teh dneh so prišli na dan podatki, po katerih je Fiat v okviru splošnega nazadovanja nekoliko utrdil svoj delež na italijanskem trgu in potrdil položaj petega največjega proizvajalca v Evropi.

Rimska občina omeji prodajo alkoholnih pijač

RIM - Rimski župan Gianni Alemanno je v torek sprejel odločitev o prepovedi prodaje alkoholnih pijač v trgovinah po 21. uri in v gostinskih lokalih po drugi uri zjutraj. Prepoved bo začela veljati že ta vikend. S tem ukrepom želi rimska mestna občina preprečiti razuzdane zabave mladih v mestnem jedru. Kot je dejal Alemanno, bo Rim sočasno s tem ukrepom začel tudi s kampanjo proti prekomernemu uživanju alkohola. Gostinci so se na prepoved odzvali negativno, saj se bojijo, da jim bo padel promet.

Odločitev o zaostitvi prodaje alkohola je posledica spopadov mladih s policijo na trgu Campo dei Fiori, kjer se ob večerih zbira rimska mladina in turisti. Minuli teden je bila na tem mestu, kjer se nahajajo številni gostinski lokali in kavarne, huje ranjena ameriška turistka.

K večji skrbi za mlade in preprečevanju njihovega omamljanja z alkoholom in drogami je v ponedeljek pozval tudi papež Benedikt XVI., ko je sprejel predstavnike rimskih lokalnih oblasti.

TURIN - Začel se je proces zaradi 7 mrtvih v požaru v tovarni ThyssenKrupp

Nadomestili tri porotnike zaradi intervjuja v lokalnem tisku

TURIN - V Turinu se je včeraj z več kot dvournou zamudo začel proces proti šestim menedžerjem grupe ThyssenKrupp, ki se morajo zagovarjati zaradi požara v istoimenski tovarni, v katerem je 6. decembra lani izgubilo življenje sedem delavcev. Že prvi dan je namreč prišlo do presenečenja. Razlog za zamudo je bila namreč nadomestitev treh od šestih porotnikov, ker je lokalni tisk v prejšnjih dneh objavil intervjuje z njimi. Predsednica sodišča Maria Iannibelli je na kratko obrazložila, da so trije porotniki »z začudenjem« prebrali intervju in dodali, da vsekakor »niso ponudili ocen o procesu«. Toda prosili so za nadomestitev, da ne bi prišlo do težav na procesu. Njihovim prošnjam so takoj ugodili in so bili imenovani trije novi porotniki.

Tudi včerajšnje obravnave so se udeležili mnogi družinski člani, sorodniki in prijatelji umrlih delavcev. »Ubili so jih in zato morajo v ječo. Sami vedo, da so krivi,« je izjavila Rosina Demasi, mati 26-letnega Giuseppeja, ki je umrl med požarom. Rosinova je bila med prvimi, ki so vstopili v ogromno dvorano št. 1 na turinskem sodišču. Na njegovem pročelju je bil transparent s črtno, ki ga je razobesilo sindikalno predstavništvo podjetja ThyssenKrupp. Proces bodo lahko tudi posnele videokamere, so še odločili včeraj. »Vsi morajo videti in vedeti, kaj se je zgodilo z našimi sinovi,« je ocenil oče enega izmed umrlih delavcev Nino Santino. Po drugi strani je včeraj odjeknila vest, da bo interese skupine Thyssen med drugimi zagovarjal znani odvetnik Franco Coppi, ki je v preteklosti že branil Giulia Andreottija na procesu Pecorella in nekdanjega ministra Luigija Guia v aferi Lockheed.

Matere so prišle na proces s slikami umrlih sinov

FILIPINI - Na otoku Jolo

Med ugrabljenimi italijanski državljani

MANILA - Filipinski Rdeči križ je včeraj sporočil medijem, da so neznanici ugrabili tri prostovoljne humanitarne delavce, eden od katerih je Italijan. 61-letni Eugenio Vagni je po rodu iz Montevarchija v Toskani, že dolgo let pa živi na Filipinih. Vest je potrdilo tudi italijansko zunanje ministrstvo. Ostala dva ugrabljenca sta Filipinec Jean Lacab in Švicar Andreas Notter, vsi trije so bili člani zdravniške misije. Do ugrabitve je prišlo na otoku Jolo, na jugu države tisočerihi otokov.

Na otoku Jolo, tako kot na mnogih drugih predelih južnih Filipinov, je aktivna separatistična islamistična skupina Abu Sayyaf, ki je glavna osumljenka za ugrabitve. Skupina Abu Sayyaf, ki je v preteklosti izvedla več ugrabitev, naj bi občasno sodelovala s teroristično mrežo Al Kajda. Skupino je na začetku 90. let ustanovil muslimanski pridigar Abdulrajak Abubakar Džandžalani. Prvotni voditelj je umrl v spopadu leta 1998, nasledil ga je brat Hadafi, ki je umrl pred dvema letoma. Gverilska skupina šteje danes okrog tisoč privrženecv.

Predsednik filipinskega Rdečega križa Richard Gordon je včeraj razložil, da se je trojica v času ugrabitve nahajala v avtomobilu, ki je vozil proti letališču. Prostovoljci so pred tem obiskali krajevni zapor. Med potjo proti letališču so avto dohiteli oboroženi gverilci na motornih kolesih. Trojico so ugrabili, šoferja in še dva filipinska državljana pa so izpustili. Za osvoboditev prostovoljcev se je zavzela tudi filipinska predsednica Gloria Macapagal Arroyo.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Primorski
dnevnik

OBLETNICA - Dušan Jakomin o 50-letnici izhajanja lista tržaških slovenskih duhovnikov

»V Našem vestniku bereš, česar ne dobiš nikjer drugje«

Prva številka je izšla decembra leta 1958 - 25. januarja proslava v prostorih DSI

Okroglo obletnico je obhajal sicer že decembra lani, slovesna počastitev jubileja pa bo čez dve nedelji, 25. januarja, v prostorih Društva slovenskih izobražencev v Trstu. Govorimo o Našem vestniku, glasilu tržaških slovenskih duhovnikov, katerega prva številka je izšla decembra leta 1958. Pobudnik in ustanovitelj lista ter njegov prvi (in sedanj) urednik je bil neutrudni škedenjski kaplan, kulturni delavec in publicist Dušan Jakomin. G. Jakomina, ki dalj časa okleva po padcu, ki ga je priklenil na voziček (a to mu ni preprečilo, da bi v decembru izdal svoj sedmi knjižni trud), smo včeraj obiskali na njegovem domu v Škednju.

Dušan Jakomin opozarja, da gre tu za petdesetletnico izida prve številke, saj Naš vestnik dejansko redno izhaja komaj 34 let. List je namreč na začetku izhajal občasno, kdajpakdaj pa tudi ni izšel. Mesečnik je postal leta 1996 in od takrat redno izhaja enkrat mesečno, kar pomeni, da letno izide dvanajst števil. Razlog za ustanovitev posebnega verskega lista za tržaške Slovence je bil v dejstvu, pravi Jakomin, da takratni tednik Katoliški glas (katoliški časopis za Gorico in Trst) zaradi prostorske stiske ni mogel pokrivati celotnega dogajanja na Tržaškem, zato so si tržaški slovenski duhovniki omislili glasilo, ki bi prinašalo predvsem novice iz krajevnih župnij.

Vendar Naš vestnik že nekaj časa ni več omejen na podajanje take vrste župnijske kronike. Slednji je - sicer v manjšem obsegu kot nekoč - še vedno prisotna, a je po Jakominovih besedah list dobil čisto novo obliko in se posveča verskim in družbenim vprašanjem v zvezi z javnim življenjem: »Posebno pozornost posveča neverujočim, ki ga radi kupujejo in prebirajo. Prva stran je vedno laična,« pravi g. Jakomin. Z verskimi vprašanji, cerkvenimi prazniki, cerkveno terminologijo in pomenom pa se ne srečujejo samo ljudje, ki so od vere oddaljeni, ampak tudi tisti, ki bi morali te stvari poznati, pa jih ne, saj, pravi g. Jakomin, vlada »velika nevednost med verniki in tudi med nedeljniki (tistimi, ki redno obiskujejo nedeljsko mašo, op.p.), zato jim je treba dati možnost, da se izobrazijo. To je Naš vestnik,« pravi dolgoletni urednik (list ureja od samega za-

četka leta 1958, le leta 1975 ga je za krajše obdobje urejeval msgr. Jože Prešeren, v obdobju Jakominovega urednikovanja Katoliškega glasa v prvi polovici 90. let prejšnjega stoletja pa list ni izhajal), ki se tudi rad pohvali z nekaterimi uspehi: tako je Naš vestnik dal pobudo za izid nekaterih knjig, odkril je slovenske umetnike, ki so opremili marsikatero tržaško cerkev, kot npr. arhitekta Ivana Vurnika, ki je uredil kapelo v škofijski palači: »V Našem vestniku bereš, česar ne dobiš nikjer drugje,« ponosno pravi Jakomin. List posveča pozornost tudi drugim veram oz. veroizpovedim, saj je po Jakominovem mnenju Trst »pilotno mesto« v Italiji glede srečevanja med različnimi veroizpovedmi: »Smo v pluralistični družbi in to je treba upoštevati in sprejeti,« pravi.

Dušan Jakomin se seveda spominja začetkov, ko se je list tiskal v takratni tiskarni Graphis v Ul. sv. Frančiška. Takrat so uporabljali linotype in svinec, veliko je bilo ročnega dela: »Danes ljudje nimajo pojma o tem,« pravi Jakomin, ki dodaja, da je bila tiskarna v tistih politično in idejno razburkanih časih prava »oaza miru«: vanjo so zahajali ljudje vseh idejnih in političnih prepričanj, ki bi se bili ob kaki drugi priložnosti tudi hudo skregali, a tiskar Jure Štavar je poskrbel, da do kreganja ni prišlo. Prav tiskarnama Graphis in Graphart, v katerih se je tiskal oz. se še tiska Naš vestnik, pa bo posvečen pomemben del proslave 25. januarja, ki se bo pričela ob 17. uri. Pred začetkom uradne slovesnosti bodo namreč v prostorih DSI odprli razstavo Od linotipa do računalnika. Drugače se bo proslava začela s pozdravom predsednika Duhovske zveze Žarka Škerlja, nadaljevala pa s posegom zgodovinarja Jurija Rose, ki bo orisal petdesetletno pot Našega vestnika. Na slovesnosti, ki jo bo s pesmijo oplemenitila mlajša dekliška pevka skupina Vesela pomlad, pa bodo tudi podelili priznanja sodelavcem lista.

Kako pa Dušan Jakomin gleda na prihodnost Našega vestnika? »Želel bi, da nadaljuje po poti odprtosti, sprejemanja in spoštovanja,« pravi. To v upanju, da bi list v prihodnosti prevzela kaka mlajša moč.

Ivan Žerjal

Dušan Jakomin (na zgornjem posnetku KROMA) že petdeset let urejuje Naš vestnik (na desni zadnja božična številka)

ŽELEZARNA Poziv Blažinove, ugotovitve tožilca

Vest o smrtni nesreči v škedenjski železarni, ki je bila usodna za tržaškega Slovenca Dušana Poldinija, je odmevala tudi v Rimu. Slovenska senatorka Tamara Blažina je pozvala parlamentarno preiskovalno komisijo za nesrečo na delu, naj si ogleda železarno. V pismu predsedniku komisije Oresteju Tofaniju je poudarila, da bi komisija na ta način proučila okoliščine in odgovornosti za nesrečo ter preverila razmere v obratu. Senatorka je ob enem opozorila na problem azbesta. Veliko je namreč območij in zgradb, kjer je azbest še vedno prisoten.

V zvezi z nesrečo v železarni pa je tržaški poslanec Severne lige Massimiliano Fedriga vložil vprašanje ministru za delo Mauriziou Sacconiju. Pri opisu nesreče je poudaril, da sta Dušan Poldini in mladi delavec, ki je upravljal žerjav, delala na razdalji kakih 16 metrov, vsak zase, brez radia ali podobnih nesrečev. Fedriga je nato naštel hude nesreče, ki so se v zadnjih letih pripetile v obratu podjetja Lucchini. Leta 2000 je Lirim Nevzatin padel z kolesje tekočega traku, njegove ostanke pa so našli celo osem dni kasneje; leta 2001 je tekoči trak ubil Paola Serrija, nek 21-letnik pa si je med delom z litim železom močno opeknel roko in vrat; leta 2002 se je z litim železom hudo opeknel 28-letni Roberto Loy, v kokosarni pa je voziček smrtno stisnil Claudia Casaburija (umrl je tri dni pozneje); leta 2003 je Roberta Miclaucic ha presenetil in opeknel ognjeni zubelj. Fedriga poziva ministra, naj se pozanima in preveri varnostne razmere v železarni.

S preiskovanjem nesreče se ukvarja javni tožilec Giuseppe Lombardi, ki je prepričan, da je v ponedeljek nekdo napravil hudo napako. Vzdrževalne posege naj bi vedno usklajevali z operativnimi dejavnostmi: med vzdrževanjem naj bi bile naprave (v tem primeru žerjav) ustavljene. V ponedeljek je Poldini mazal žerjav, ki se je premikal, zato je jasno, da se je pri organizaciji dela nekaj zataknilo. V kratkem naj bi Lombardi poslal odgovornim prva sodna obvestila.

PROSEK - Pozitivna vest s ponedeljkevega sestanka na tržaškem županstvu

500.000 evrov za obnovo šole Černigoj

Vest je sporočil občinski svetnik Stefano Ukmar - Vsota bo vključena v občinski proračun - Otroci italijanskega vrtca iz Naselja sv. Nazarija začasno v prostore nekdanje NSŠ Levstik

Občina Trst bo namenila 500.000 evrov za obnovo stavbe Osnovne šole Avgusta Černigoja na Proseku. Vsoto, ki je po mnenju občinskih tehničnih uradov potrebna za obnovo šole, bo Občina vključila v letošnji proračun. Vest, ki nam jo je včeraj posredoval občinski svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar, izhaja iz ponedeljkevega sestanka na županstvu, ki so se ga poleg župana Roberta Dipiazze in Ukmarja udeležili še odborniki za šolstvo Giorgio Rossi, ravnatelj odborništev za šolstvo in javna dela, Enrico Conte in Giampiero Tevini, ter ravnateljica italijanske večstopenjske šole Altipiano Rita Manzara, openska didaktična ravnateljica Marina Castellani in učitelj David Pupulin.

Proseško osnovno šolo, ki si jo je že 29. decembra lani ogledal župan Dipiazza in ugotovil, da je potrebna temeljite prenove, bodo popolnoma obnovili, nam je povedal svetnik Ukmar (slednji se za podporo zahvaljuje tako ostalima slovenskima občinskima svet-

nikoma Igorju Svabu od Slovenske skupnosti in Iztoku Furlaniču od Stranke komunistične prenove kot openskemu didaktičnemu ravnateljstvu): tako bodo postavili novo streho, žlebove, pod in sanitarje, v stavbo bodo vgradili dvigalo, prenovili pa bodo seveda tudi učilnice. Kdaj se bodo začela dela, se še ne ve, saj bo treba pripraviti načrt in razpisati licitacijo za zakup del. Morda, opozarja Ukmar, bo potrebno leto dni, vsekakor bodo najprej začeli obnavljati zunanost stavbe, tako da bodo učenci lahko ostali v razredih.

Kaj pa bo z malčki, ki obiskujejo italijanski otroški vrtec v Naselju sv. Nazarija in ki bi bili morali po načrtih zaradi popravilnih del v omenjenem vrtcu zasedati eno od učilnic šole Černigoj? V dogovoru z ravnateljcem Nižje srednje šole Srečka Kosovela z Opčin, pod katero spada tudi proseška podružnica (nekdanja NSŠ Frana Levstika), Zvonkom Legišo, se bodo začasno preselili v prostore proseške srednje šole.

Ob koncu lanskega leta si je prostore šole Černigoj ogledal tudi tržaški župan Roberto Dipiazza

TRST FILM FESTIVAL - Včeraj slovesno odprtje v kinodvorani Excelsior

Tržačani množično izkazali ljubezen do filma

Uvod v festival z Madonninim provokativnim *Opolzost in modrost* - Danes tudi Cvitkovičev *Vem*

Za včerajšnji začetek Film festivala je vladalo velikansko zanimanje

KROMA

Tako je, Tržačani ljubijo film. To so dokazali sinoči, ko so se množično odzvali tradicionalnemu povabilu Alpe Adria Trst film festivala in povsem napolnili kinodvorano Excelsior (mnogi so žal morali ostati zunaj).

Za slavnostni uvod v osemdnevno filmsko spoznavanje sosedov je sinoči poskrbela pevka Madonna, pravzaprav njen režiserski prvenec provokativni *Filth and Winsdom* (*Opolzost in modrost*). Zgod-

ba je tragikomična kritika sodobne družbe in se dogaja v osemdesetih letih v Londonu, kjer se trije protagonisti borijo za uveljavitev. Med njimi je tudi frontman priznane »gypsy punk« skupine Gogol

Bordello Ukrajinec Eugene Hutz.

Današnji program se začne ob 11. uri v hotelu Urban s predstavitev projekta Eastweek, ki je namenjen študentom na filmskih akademijah vzhodne Evrope. V sklopu štirih predavanj v kinodvorani Ariston (vstop prost) jih bodo priznani izvedenci seznanili z režijskimi tehnikami, igranju in scenariju. Prvo izmed teh srečanj pa bo na sporedu že ob 15. uri, ko bo interesente v kinodvorani Ariston nagovoril poljski igralec in režiser Jerzy Stuhr.

Če pa se omejimo na same protagoniste festivala, se pravi filme, je današnja bera dokaj bogata. Ob 17.15 bodo v dvorani Excelsior predvajali dolgometražno italijansko-češko koprodukcijo *La guerra delle onde*. *Storia di una radio che non c'era* Claudie Cipriani. Za tem bodo na svoj račun prišli kratkometražci, med katerimi je delo slovenskega režiserja Jana Cvitkoviča *Vem* (ob 20. uri v dvorani Excelsior). Na ogled bodo tudi srbski *Tost* Ognjena Glavonića, romunski *Fata galbena care rade* (Nasmejani rumeni obrazek) Constantina Popescuja in še ruski *Resolution* Pavla Orešnikova. Ljubiteljem grškega filma bosta na voljo dva dolgometražca Dimosa Avdeliodisa in Konstantinosa Iannarisa, medtem ko bodo v kinodvorani Ariston ob 17. uri predvajali filma iz sklopa posvečenega našemu prostoru. (sas)

GLEDALIŠČE MIELA - Predstava turinske gledališke skupine Almaterra *Kdo je zadnja?*

Glasna bitka proti brezbržnosti

Proti pritiskom družbe na ženske, proti obrezovanju in infibulaciji - Srečanje je priredilo italijansko-somalijsko združenje Sagal

Kdo je zadnja, je vprašala Maria Luisa, ko je v torek zvečer stopila na oder gledališča Miela, točneje v namišljeno zdravniško čakalnico. Sedla je in si ogledovala ženski, ki sta ravno tako kot ona čakali na srečanje z zdravnico, na zdravniški pregled ali samo na pogovor z njo. Čas pa je mineval, zdravnice pa ni bilo od nikoder, in kot se v podobnih situacijah rado dogaja, se je trojica začela pogovarjati. Nigerijka Idia, Somalka Asha, Italijanka Maria Luisa so se prepustile spominom, razmišljale so o sebi in o tem, kar jim je družba vsilila oziroma jim še vsiljuje.

Rdeča nit njihovega pogovora je bila ženska figura. Po evropskih standardih naj bi žensko telo bilo namreč vitko, visoko in, če se le da, brez napak. O taki, sijajno čedni podobi je v torek sanjala tudi Maria Luisa, ki bi se z zdravnico rada pogovorila o oblikovanju svojega telesa z liposukcijo trebuha, bokov in stegen, z estetsko operacijo dviga povešenih prsi, ali celo z vsaditvijo kosti, ki bi ji morda za nekaj centimetrov le podaljšala postavo. Temnopolti sosedi sta z ogorčenjem strmeli vanjo, saj sta na lastni koži doživeli prisiljeno mutilacijo telesa. Na dan so tako izbruhnile nesmiselne tisočletne tradicije, kot je na primer obrezovanje, to je tisti postopek, ko ženskam odrežejo dele klitorisa, ali pa infibulacija, se pravi zašitje sramnih ustov z nitjo ali rastlinskim trnjem. V čakalnici potožita, da je obrezovanje žal v večini afriških držav »nujno potrebno«, saj sta v nasprotnem primeru tako dekletce kot njena družina nečisti, nesposodni in ju družba zavrže. Bitka za omejitev tega pojava, proti kršitvi osnovnih človekovih pravic prizadetih deklic se je začela potihoma, danes pa se ji je mora pridružiti čim več glasov. Potrebno je torej o tem govoriti, sta prepričani Idia in Asha, potrebno je podpirati ženske in uničiti enega izmed njihovih najhujših sovražnikov, brezbržnost.

Igralsko trojico je v torek zvečer s pristranskim aplavzom nagradila tudi številna publika, ki se je zbrala v gledališču Miela. Srečanje je priredilo italijansko-somalijsko kulturno združenje Sagal v sodelovanju s turinskim združenjem Almaterra, pravzaprav njeno gledališko skupino, ki je na oder postavila sodobno in zgovorno delo *Kdo je zadnja?* (sas)

Na zgornji fotografiji režiserka predstave Gabriella Bordin s predsednikom združenja Sagal Ahmedom Faghijem Elmijem, spodaj pa protagonistke predstave - ženskega boja proti pritiskom družbe

KROMA

Projekt Bosna - Evropa onkraj novih zidov

Združenje APS Tenda per la pace e i diritti v sodelovanju z rimskim fotoreporterjem Marcom Carlujem vabi drevi ob 18. uri v kavarno San Marco (Ul. Battisti 18). Ob predvajanju fotografij z balkanskih držav bodo namreč predstavili projekt Bosna - Evropa onkraj novih zidov.

Razstava v spomin na Giacoma Gentiloma

Na fakulteti za izobraževalne vede (Ul. Monfort 3) bodo danes ob 18. uri odprli likovno razstavo del tržaškega umetnika in režiserja Giacoma Gentiloma (1909 - 2001). Ogledati si jo bo mogoče do 23. januarja, od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure. Razstava se vključuje v sklop, ki ga spodbuja tudi letošnji Alpe Adria Trst film festival, ki bo predolgo pozabljenemu režiserju posvetil več filmov.

Podaljšana razstava slikarja Chersicole

Zaradi velikega uspeha in povpraševanja bo razstava slikarja Franca Chersicole v mogočnem razstavnem salonu Eurocar Italiaskupina Porsche (Ul. Flavia 27) odprta še do 31. januarja. »Primordialna luč« je naslov razstavi, ki jo je uredil Sergio Gerzel in zaobjema kakih 20 velikih oljnih slik (od leta 1997 do danes) in še nekaj drugih. Na razstavi je na razpolago tudi 200 grafik, ki jih obiskovalec lahko kupi: zbran denar pa bo slikar namenil bolnikom v centru Villa Santa Maria della Pace v Medei.

Glasba v glavi na Sissi

Na mednarodni šoli za višje študije Sissa se je včeraj zaključila tridnevna delavnica, ki so jo prireditelji poimenovali Glasba v glavi. Nad dvesto udeležencev - vzgojiteljev iz vse Italije je na predavanjih in v laboratorijih spoznavalo odnose med zvokom, fizikalnimi oz. kognitivnimi vedami in oblikami učenja. »Gre za pomemben korak pri zblizevanju znanstvene kulture neznanstveni,« je prepričan Luigi Berlinguer, bivši minister za šolstvo in znanost in predsednik delovne skupine za razvoj znanstvene kulture in tehnologije. Tridnevne izkušnje se je veselil tudi ravnatelj Sisse Stafano Fantoni, ki je potrdil sodelovanje s tržaško univerzo v luči raziskovanja spoznavnega in izobraževalnega področja.

Predstavitve knjige o duševnih boleznih

V knjigarni In der Tat v Ul. Diaz št. 22 bodo danes ob 18. uri ob udeležbi avtorja predstavili knjigo Franca Lollija »Percorsi minori dell'intelligenza. Saggio psicoanalitico sull'insufficienza mentale«. Lolli, ki je znanstveni direktor centra za študije in raziskovanje mentalnih bolezni CSeRIM v kraju Porto Potenza Picena, pogloblja v knjigi na osnovi lastnih izkušenj življenje duševnih bolnikov.

Igra Morir... de rider v gledališču Pellico

Na odru gledališča Silvio Pellico v Ul. Ananian bo danes ob 20.30 igra v tržaškem narečju *Morir... de rider*, ki jo bo uprizorila gledališka skupina Compagnia dei giovani. Prireditev bo v okviru 24. sezone gledaliških predstav, ki jo prireja združenje tržaških gledaliških skupin L'Armonia. Ponovitev bosta jutri vedno ob 20.30 in v nedeljo ob 16.30.

NABREŽINA - Sobotni koncert v priredbi mladinskega krožka Igo Gruden

Kraški ovčarji: popestritev zaspanega dogajanja pri nas

Več načrtov za prihodnje mesece: delavnice, predavanja, filmske projekcije in izleti

Sobotna noč je bila za Nabrežino praznična in nadvse posebna. Končno se začnejo uresničevati nove, kulturno-zabavne vsebine, ki jih vsi, tako mladi kot seveda manj mladi, potrebujemo. Mladinski krožek Igo Gruden je v sodelovanju s Kavarno Gruden organiziral kakovostni koncert domače skupine Kraški ovčarji, ki velja za eno izmed vodilnih na zamejski glasbeni sceni. Ovčarji so pričarali prav poseben večer, poln dobre glasbe, družabnosti in življenja, ki je popestril zaspano dogajanje v naših krajih. Verjamemo, da bo tovrstnih pobud vedno več, saj jih potrebujemo in želimo, da bomo skupno ustvarjali bogato, mladostniško in aktivno okolje, v katerem živimo.

Mladinski krožek Igo Gruden je s svojim delovanjem začel pred nekaj meseci. Podobno zabavo je priredil že decembra, ko so nastopili Trije Prašički: pravo presenečenje tudi za najboljše optimiste. Uspeh je vtil motivacije in zagona bistri skupini mladih nadebudnežev, ki si prizadeva za to, da bo organizirano združila čim več mladih, ki so željni aktivnega življenja. Načrti mladinskega krožka so konkretni in lucidni, saj bo v prihodnjih mesecih skušal ponuditi zanimive dogodke, kot so delavnice, predavanja, filmske projekcije in izleti.

Koncert Kraških ovčarjev ne bi bil mogoč brez neverjetnega dela Tanje in Mateje, ki vodita izredno uspešno, prijetno in za nas pomembno Kavarno Gruden. Slednja je namreč postala pomembno zbirališče

Odlična etno-rock zasedba Kraških ovčarjev vsakič ustvari evforično razpoloženje

KROMA

zamejskega življenja, socializacijski prostor, kraj za kramljanje, debatiranje in zbiranje znanih ter manj znanih obrazov ob kozarčku dobre pijače in vselej pozitivnem vzdušju.

Koncert Kraških ovčarjev je bil odličen. Bogata in uigrana etno-rock zasedba, ki preigrava balkansko glasbo, tako avtorsko kot coverje, združuje neverjetne glasbenike, ki ustvarjajo visoko kakovostno glasbo, bogato z energijo, »polnopomenkostjo« in pravi balkanskim patosom. Predstavila se je že v najrazli-

čnejših situacijah, od domačega prostora, vse do Slovenije, Italije in Avstrije, za sabo pa ima celo turnejo v Južni Ameriki. Ponosni smo lahko, da naše okolje premore tovrstne umetnike, ki poživljajo kulturno sceno in ponašajo zamejsko realnost daleč onkraj meja »Zamejstva«.

V bližnji bodočnosti pričakujemo, da bo nabrežinski dom Iga Grudna nuditel vedno več tovrstnih dogodkov, saj premore sodobno, prijetno in opremljeno infrastrukturo, predvsem pa željne in motivi-

rane ljudi, ki si prizadevajo za obogatitev vsakdanjega življenja. Aktivnostim Mladinskega krožka Igo Gruden lahko sledite tudi na spletni skupnosti facebook oz. myspace ali na dnevnem tisku, zato vabimo vse, ki bi bili zainteresirani, da nam pišete in posredujete predloge, želje in raznorazne informacije. Verjamemo, da bomo skupaj ustvarili boljše, bogatejšo in zanimivo bodočnost v prekrasnem domačem okolju, ki ga imamo vsi radi!

Jernej Šček

PRAZNIČNI KONCERTI - Združeni mešani pevski zbor Repentabor Pevci so »božično« dvakrat zapeli, najprej na gostovanju, nato še doma

Tudi v teh poprazničnih dneh božične pesmi še vedno zvenijo. Združeni mešani pevski zbor Repentabor je imel kar dva božična koncerta. V soboto, 10. januarja je zbor gostoval na Božičnem koncertu v Srpenici, ki ga je organiziral mešani pevski zbor iz Žage pri Bovcu. V tamkajšnji cerkvi sv. Florijana smo predstavili svoj repertoar božičnih pesmi, nekaj pesmi pa smo zapeli skupaj z gostitelji. V idilično zasneženi gorski pokrajini so božični napjevi imeli še poseben čar.

Prijateljske vezi so se od lanskega leta, ko so bili pevci iz Žage gostje Božičnega koncerta na Tabru, še bolj utrdile.

V nedeljo, 11. januarja pa je v organizaciji Razvojnega združenja Repentabor in Župnijske skupnosti Repentabor potekal Božični koncert v repentaborski cerkvi Marije Vnebovzete na Tabru. Združeni mešani pevski zbor Repentabor se je predstavil s nizom devetih božičnih pesmi. Tudi letošnji koncert je popestril gostujoči zbor, in sicer to-

krat iz Pivke. Nastopila je vokalna skupina slavna, ki jo sestavlja dvanajst pevcev iz postojnske in pivške občine.

Na koncu je v skupni sestavi mogočno zadonela tudi vsem dobro poznana Sveta noč. Tudi letošnji božični koncerti so dokaz, da lepa pesem ne pozna meja in razdalj ter da so taki koncerti odlična priložnost za sklepanje novih prijateljskih vezi.

Teks in fotografija Danilo Ravbar

SLOMŠKOVO DRUŠTVO iz KRŽIŽA in ŽUPNIJSKA SKUPNOST

vabita na

BOŽIČNI KONCERT

Pela bosta

Mešani pevski zbor

LOJZE BRATUŽ

iz Gorice

zborovodja **BOGDAN KRALJ**

Otroški pevski zbor

FRIDERIK BARAGA

iz Sv. Križa

zborovodja s. Angelina Šterbenc

Danes, 16. januarja ob 20.00 v župnijski cerkvi v Križu

Toplo vabljeni!

18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaiških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Prireditve

SLOMŠKOVO DRUŠTVO iz Križa in župnijska skupnost, vabita na božični koncert danes, 16. januarja, ob 20. uri v župnijsko cerkev v Križu. Nastopil bo MPZ Lojze Bratuž iz Gorice, dirigiral bo Bogdan Kralj. Toplo vabljeni!

DRUŠTVO FINŽGARJEV DOM vabi v soboto, 17. januarja, v dvorano Finžgarjevega doma na ogled predstave »Zavratne igre« Evgena Ionesca. Izvajajo gojenci tretjega letnika gledališke šole Studio Art. Režija Boris Kobal. Začetek ob 20.30.

KD SLOVENEC in župnijska skupnost iz Boršta in Zabrečca vabita v soboto, 17. januarja v Boršt na praznovanje zavetnika sv. Antona. Ob 17. uri bo v vaški cerkvi slovesna sv. maša, ki jo bo daroval tržaiški škof Evgen Ravignani. Kulturna prireditve je prenesena na kasnejši datum zaradi boleznih nastopajočih.

BOŽIČNI KONCERT V STOLNICI SV. JUSTA - Zveza cerkvenih pevskih zborov vabi na »Tradicionalni božični koncert« v stolnici sv. Justa v Trstu, ki bo v nedeljo, 18. januarja, ob 16. uri. Koncert bodo oblikovali MePZ Lipa - Bazovica pod vodstvom Tamare Ražem, MoPS Sv. Jernej - Opčine pod vodstvom Mirka Ferlana in MePZ Sv. Jernej - Opčine pod vodstvom Janka Bana. Pri orglah Tomaž Simčić. Božično misel bo podala prof. Majda Cibic.

V BAMBIČEVI GALERIJU (Opčine, Proseška ul. 131) bo razstava Štefana Grgiča - Kraji duha odprta do 23. januarja 2009. Ogled od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro ter od ponedeljka do sobote med 16. in 18. uro.

Včeraj danes

Danes, PETEK, 16. januarja 2009
MARCEL

Sonce vzide ob 7.41 zatone ob 16.49 - Dolžina dneva 9.08- Luna vzide ob 23.41 in zatone ob 10.09

Jutri, SOBOTA, 17. januarja 2009
ANTON

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,6 stopinje C, zračni tlak 1017,9 mb raste, veter 18 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 61-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 9,5 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 12. do sobote, 17. januarja 2009
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Korzio Italija 14 - 040/631661, Oširek Vardabasso 1 - 040/766643, Ul. Flavia 39/C - 040/232253, Zgonik - Božje Polje 1 - 040/225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Korzio Italija 14, Oširek Vardabasso 1, Ul. Giulia 1, Ul. Flavia 39/C, Zgonik - Božje Polje 1 - 040/225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 1 (040/635368).

www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do

Loterija 15. januarja 2009

Bari	44	86	5	85	82
Cagliari	44	3	82	9	15
Firenze	8	48	29	53	33
Genova	80	26	66	18	7
Milan	15	41	65	30	51
Neapelj	8	55	90	80	85
Palermo	24	39	45	63	9
Rim	25	63	42	3	64
Turin	28	37	54	70	82
Benetke	86	49	18	32	14
Nazionale	76	46	3	90	89

Super Enalotto št. 7

8 15 24 25 44 55	jolly 86
Nagradni sklad	3.855.069,71 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot	30.689.491,19 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
13 dobitnikov s 5 točkami	44.481,58 €
2.370 dobitnikov s 4 točkami	243,99 €
86.362 dobitnikov s 3 točkami	13,39 €

Superstar 76

Brez dobitnika s 6 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
6 dobitnikov s 4 točkami	24.399,00 €
317 dobitnikov s 3 točkami	1.339,00 €
4.620 dobitnikov s 2 točkami	100,00 €
28.186 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
57.636 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Slikarska razstava

Štefan Turk in originali projekta Portae Aureae

Dela so nastala kot likovna oprema Koledarja Goriške Mohorjeve družbe

Levo Nives Marvin z umetnikom na odprtju razstave, desno eno od razstavljenih del

KROMA

Portae Aureae, novi ciklus slikarskih del Štefana Turka, je še nekaj dni na ogled v razstavnih prostorih Tržaške knjigarnice. Izvirni portali so nastali kot likovna oprema letošnjega Koledarja Goriške Mohorjeve družbe, zato jih lahko doživljamo po eni strani kot ilustracije, ki spremljajo prehajanje mesecev, obenem pa gre za samostojne stilno enovite likovne stvaritve, ki nas s svojo lirčno poetiko vabijo h kontemplativnosti.

Umetnostna zgodovinarica iz Obalnih galerij Nives Marvin je napisala spremni tekst v koledarju in umetnika tudi predstavila na odprtju razstave. Naglasila je vez motivike z arhitekturnimi prvini in raziskovanje simbolno ikonografskega obrazca, ki ga po asociativni plati lahko navezujemo na folklorno zakladnico in stavbarstvo. Avor namreč presega zgolj pripovednost ilustracije in prehaja v pristno izpovednost, ki sloni na spontanosti in se obenem opira na raziskovalen pristop pri uporabi kombiniranih tehnik.

Umetnik se kot umetnostni zgodovinar vse-

stransko posveča likovni ustvarjalnosti, saj tudi piše likovne kritike in poučuje na slovenskih šolah. Redno objavlja svoje ilustracije za najmlajše v otroških revijah Galebu in Cicibanu. Grafika in slikarstvo ostajata pa primarni zvrsti, ki najprodnoreje odsevata njegovo tankočutnost v likovnem izrazu.

Poleti smo na samostojni razstavi Labirinti v Kraški hiši videli novejšje risbe, sad poglobljene predanosti interpretaciji stvarnega sveta z visoko kultivirano likovno govorico. Razstava Portae Aureae pa nas na drugačen način spet z novimi stvaritvami uvaja k področju jasnega prepoznavnih oblikovnih vzorcev, v katerih se prav tako odseva organski svet.

Turkovi pogledi so frontalno prikazani, opirajo se na jasno geometrijsko strukturo in ploski prikaz, kar je značilno za simbolično upodabljanje, ki za svojo vidno pojavnostjo zakriva duhovno sporočilnost. Ta vidik dodatno ojačuje izbira monokromije, značilne prevladujoče barvne atmosfere, ki v razlikovanju tonskih razsežnosti poudarja izžarevanje svetlobe. Plastenje

barvnih potez in izpraskani motivi znakovno bogatijo izraznost slik, dopuščajo pronicanje spodnjih barvnih plasti in tako živahno zavabirajo kontrastni sklad. Prav ta posebna obdelava pričara poanto časa, ki jo koledar že po svoji naravi predstavlja.

Medtem ko so v koledarju natisnjeni izrezi posameznih slik in zaživijo le posamezni detajli, si lahko na razstavi ogledamo originale ter jih doživljamo v smislu barvno ubrane celote in enovitosti v obravnavi izbrane tematike.

Štefan Turk spada v mlajšo generacijo slovenskih likovnih ustvarjalcev v Trstu in je aktiven član združenja za umetnost Kons, ki je v zadnjih letih oživilo kulturno dogajanje in prepletanje stikov na mednarodni ravni. Umetnik ima za sabo bogato razstavno dejavnost in se udeležuje mednarodnih likovnih simpozijev.

Jasna Merku

Tamara Matevc gostja jutrišnje oddaje Brez meje

V sobotni oddaji Brez meje, ki bo posvečena novi premieri Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, bo gostja dramaturginja Tamara Matevc. Avtorica igre Zaljubljeni v smrt, ki pripoveduje zgodbo Danice in Stanka Vuka, se je ob pisanju tudi poglobila v stvarnost Slovencev v Italiji in spoznala marsikaj tudi za nas zanimivega. V oddaji, ki bo na sporedu na Televiziji Koper v soboto 17. januarja ob 18.00, bo spregovorila o tem kako je teklo njeno delo in o svojem ustvarjalnem življenju nasploh.

Simpozij o delu Lojzeta Kovačiča

V sklopu festivala zgodbe Fabula v Cankarjevem domu poteka simpozij o življenju in delu Lojzeta Kovačiča (1928-2004), kanoniziranega avtorja slovenske književnosti, ki bi ga po mnenju številnih literarnih strokovnjakov morali postaviti ob bok nekaterim evropskim pisateljskim velikanom. Simpozij, ki ga je pripravila Študentska založba skupaj s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti (SAZU), bo prinesel različne poglede na Kovačičevo življenje in delo. Pisatelja je njegov prijatelj, pokojni pesnik Dane Zajc poimenoval za večnega prišleka. Kovačič, ki se je rodil v Baslu, je imel vedno občutek, da je njegovo življenje sestavljeno iz kosčkov. Prav fragmentarnost določa tudi njegov obsežen prozni opus.

Na simpoziju ob 80-letnici Kovačičevega rojstva sodelujejo številni ugledni literarni znanstveniki in poznavalci njegovega dela, ki se posvečajo tako zelo specifični temi, kot je Topografska imaginacija mesta: Ljubljana v Kovačičevih zgodnejših delih (Alenka Koron) kot širšemu vprašanju, ki si ga je zastavil Janko Kos; kakšna je recepcija Lojzeta Kovačiča v ideološkem kontekstu. (STA)

STALNO GLEDALIŠČE FJK - V Trstu nastopa kanadska skupina Cirque Éloize

Kot da bi spet zaživele podobe iz otožnih spominov na srečno preteklost

Kot da bi nenadoma oživele podobe iz stare ilustrirane revije, na katerih so posneti cirkuški artisti, silaki, žonglerji, plesalke v raznih trenutkih vsakdanjega življenja: med vajami in nastopi, pa tudi med prostimi trenutki, ko si dvorijo in koktirajo, včasih tudi nagajajo. Skupaj z njimi zaživi tudi čarobno vzdušje spokojne sreče, ki je možno le ob otožnih spominih na čase, ki jih morda nikoli ni bilo. Takšen je vtis s predstave Rain kanadske skupine Cirque Éloize, ki je do nedelje, 18. januarja, na sporedu v veliki dvorani Rossettijevskega gledališča v Trstu.

Po dolgih letih pozabe, v katerih je cirkus veljal le za drugorzredno vrsto zabave, se je zanj, ali, bolje rečeno, za nekatere vrste cirkuškega spektakla proti koncu druge polovice dvajsetega stoletja začelo obdobje prenove in rojevanja nove, skrajno prefinjene gledališke izrazne oblike, ki sega onkraj zdresirane tehnike in zabaviščne rutine.

Med tovrstne ansamble spada tudi Cirque Éloize. Leta 1993 ga je ustanovilo sedem mladih artistov, ki so diplomirali na montrealški državni cirkuški šoli. Že s svojo prvo predstavo Excentricus je skupina očarala gledalce, najprej v ZDA in nato še na dolgi svetovni turneji. Zadnje tri predstave si je skupina zamislila kot trilogijo posvečeno nebu: »V Nomade smo dvignili pogled in odkrili, da je nebo ponoči neskončno; v Rain je na nas z neba padla nostalgčna svoboda, v zadnjem delu trilogije, ki je posvečen megli, se nebo spu-
sti na naša ramena in zaščiti naše sa-

nje,« kot nastopajoči sami opisujejo svoj projekt.

Vse tri predstave iz trilogije je postavil režiser Daniele Finzi Pasca, ki se je rodil v švicarski družini fotografov: fotografi so bili praded, ded in oče, medtem ko je bila mati slikarka. Zato se je rodil v svetu, v katerem so spomine tvorili trenutki, ki so bili odtrgani času in zamrznjeni za večnost; v svojih predstavah jih Pasca preprosto spet spravi v gibanje, kot je nekoč sam povedal. Sicer je Daniele Finzi Pasca na tem področju znana in pomembna osebnost, med drugim je režiral predstave za sloviti Cirque du Soleil in sklepno prireditev za zimske olimpijske igre v Turinu, Čehovu posvečeni festival v Moskvi pa mu je poveril postavitev predstave za začetek proslav ob 150. obletnici pisateljevega rojstva leta 2010.

Predstava Rain je zgrajena na nizu raznolikih umetniških točk, kot so žongljanje s paličicami ali s kiji, pa tudi s kovčkom, akrobatski skoki, figure na trapezu in trakovih, gimnastične poze in drugo. Gre za zelo zahtevne točke, ki jih nastopajoči izvajajo z igrivo lahkotnostjo. Vse je prežeto s prebliski hudomušne ironije, ki se na odru izmenjujejo s trenutki pravljicne čarobnosti vse do sklepnih iger v vodi pod radost zbujačim dežjem. V predstavi nastopajo v številnih večščinah izurjeni artisti Natalia Adamiecka, Jocelyn Bigras, Nicolas Boivin Gravel, Iryna Burliy, Ashley Carr, Leilani Franco, Emile Grenom Emiroglu, Jean-Philippe Labelle, Nadine Louis, Sandrine Mérette, Bartolomiej Pankau, Samuel Roy, Anna Ward in Jacek Wýskup. (bov)

UNIVERZA - Vest je včeraj potrdil ravnatelj tržaške fakultete

Že s prihodnjim letom v Gorici bienij arhitekture

Fornasir: Naj bo izraz obeh deželnih univerz - Cingolani: Integracija univerz je nujna pot

Gabassi (levo), ob njem Fornasir, Cressati, Salomoni, Pascolini in, stoje, Cingolani

BUMBACA

GORICA - Občina Načrtujejo integracijo železnic

GUIDO G. PETTARIN

BUMBACA

Goriška občina računa na integracijo prevoznih povezav med Italijo in Slovenijo in na razvoj infrastrukturo, ki omogočajo pretovor s ceste na železnico. To je poudaril goriški občinski odbornik Guido Germano Pettarin, ki se je v sredo udeležil odprtja novega predstavništva Slovenskih železnic v Vidmu.

Po mnenju goriške uprave je to dejanje pomemben dokaz strateške vloge, ki jo FJK lahko odigra na področju prevozov v odnosu do vzhodnih držav. Slovenske železnice, pravijo pri goriški občini, vlagajo v prevoz tovornjakov na vlakih. Cilj zasledujejo z družbo Trenitalia, predvsem pa z družbo za upravljanje goriškega tovornega postajališča SDAG, kjer so pred nekaj meseci predali namenu novo intermodalno logistično platformo RoLa-Go, ki omogoča pretovor s ceste na železnico. SDAG in občina Šempeter-Vrtojba si prizadevata, da bi v bodoče z evropskimi sredstvi terminal zaobjel tudi sorodne strukture na slovenski strani meje in zrasel v čezmejni intermodalni center. »Smo na dobri poti,« pravi Pettarin, ki bo na ponedeljkovem srečanju treh občinskih uprav predstavil načrte za integracijo sistema prevozov med FJK in Slovenijo. »Logistična platforma med Šempetrom-Vrtojbo in goriškim tovornim postajališčem je dostopna iz obeh smeri. Vse blago, ki mora na Balkan, mora preko Slovenije, ki ima majhno, a vsekakor pomembno število kilometrov železniških tirov. Večja sta sodelovanje in učinkovitost storitev, večje bo zanimanje zasebnikov,« meni Pettarin in pojasnjuje, da je SDAG zaenkrat prenesla s ceste na železnico 35.000 ton blaga, t.j. približno 1.000 tovornjakov. »Cilj pa je prenos čim višjega števila tovornjakov na železnico, in sicer med 25 in 30 kamionov dnevno. To bi bila le prva faza,« dodaja Pettarin.

Tržaška univerza naj bi že z akademskim letom 2009-2010 priselila v Gorico bienij arhitekture. To je včeraj sporočil Piergiorgio Gabassi, ki v imenu rektorja vodi goriški sedež Tržaške univerze v ulici Alviano. Sodeloval je na okrogli mizi na temo prihodnosti univerze na Goriškem, ki sta jo na pokrajini priredila Demokratska stranka (DS) in krožek Camillo Medeot. Ob nekaterih krajevnih upraviteljih sta se je med drugimi udeležila predstavnika Tržaške in Videmske univerze, nikogar pa ni bilo z novogoriške univerze, ki je v Gorici prav tako že pognala korenine.

Gabassijeva napoved je prva uradna potrditev odprtja študija arhitekture. Včeraj ga je poklical ravnatelj tržaške fakultete za arhitekturo Giacomo Barruso in mu potrdil namen, da že s prihodnjim akademskim letom steče v bienij arhitekture, »pod pogojem, da se bo ugodno razpletlo dogovarjanje z goriškimi javnimi ustanovami,« je pojasnil Gabassi in dodal, da se pogajajo predvsem o finančni plati. »Goriški bienij arhitekture bo do 31. januarja vključen v register študijskih smeri, kar je posledica sklepa sveta fakultete,« je dodal. Arhitektura bo dobila prostore v ulici Alviano, v močnočni stavbi nekdanjega malega semenišča (letos bo stoletnica polaganja temeljnega kamna), v Gorico pa bo pripeljala okrog 140 študentov, vsaj 70 študentov za vsak letnik, ti pa bodo zaposlili vrzel, ki je nastala po ukinitvi goriških študijskih smeri ekonomske fakultete.

Vest o prihodu arhitekture je Nicolò

Fornasir, predsednik goriškega univerzitetnega konzorcija, tako komentiral: »To bo korak v pravo smer, le če bo bienij arhitekture izraz tako Tržaške kot Videmske univerze, za kar si že dve leti prizadevamo. Univerzi morata premisliti svojo ureditev, dvojniki so nepotrebni, s kvalitetno ponudbo morata tekmovali z univerzami iz drugih dežel, ne pa med sabo. Kakorkoli že, arhitektura prihaja v Gorici, ker tu imamo prostor. Univerzitetne dejavnosti zasedajo danes 15 tisoč kv. metrov površin v goriški občini, v prihodnjih mesecih jih bomo univerzi predali še dodatnih 11 tisoč. Prihaja pa tudi zato, ker imamo nekdanjo mejo, kjer lahko arhitektura odigra vlogo.«

V okroglo mizo je goriški tajnik DS Giuseppe Cingolani uvedel s provokacijo: »Ima univerza v Gorici prihodnost? Seveda, vendar pod edinim pogojem, da se tu uresniči sodelovanje in integracija univerz. Upoštevati moramo, da poleg Tržaške in Videmske univerze v Gorici domuje tudi novogoriška fakulteta.« V nadaljevanju je docent Claudio Cressati povzel etape dvajsetletne univerzitetne prisotnosti v Gorici, ki se je leta 1989 začela z odprtjem smeri diplomatskih ved. »Njena ustanovitev je bila pisana na goriško kožo. Tedaj je bila edina v Italiji, kar je kasneje veljalo tudi za smer odnosov z javnostmi Videmske univerze. Danes nista več edini, za njun nadaljnji obstoj pa ju moramo dodatno utrditi in povišati njuno kakovost. Edino tako bomo zagotovili prihodnost goriške univerze,« je prepričan Fornasir.

VALENTI »V Gorici arhitektura in fundacija«

Gaetano Valenti, deželni svetnik desne sredine in ob enem predsednik prve deželne svetniške komisije, je prepričan, da bo v doglednem času v Gorici lahko prišlo do odprtja fakultete za arhitekturo in ustanovitve fundacije, ki bo skrbelo za integrirano upravljanje deželnih univerz. Valenti, ki se je včeraj udeležil goriške okrogle mize v organizaciji Demokratske stranke, je včeraj sporočil, da se je o tem menil z deželno odbornico Alessio Rosolen. »Potrebno bo racionalizirati stroške deželnega univerzitetnega sistema, ki ga sestavljajo Tržaška in Videmska univerza ter visoka šola SISSA, kar pa ne pomeni manj denarja, temveč njegovo učinkovitejšo uporabo. Ukiniti je treba to, kar ničemur ne služi, a stane, na primer dvojniki, in ustanoviti meduniverzitetno strukturo, ki bo znala odgovarjati na potrebe deželnega teritorija,« pravi in dodaja, da je Gorica naravni sedež za takšno strukturo oz. fundacijo.

GABRJE - Marijo Peteani odpeljali na zdravljenje v Videm, moža Ivana Semoliča v Gorico

Padla po stopnicah

Na svojem domu v Gabrjah sta se včeraj huje poškodovala priletna domačina. 84-letni Ivan Semolič in njegova žena, 83-letna Marija Peteani, ki živita v Tržaški ulici, sta si po kosilu hotela privoščiti krajši počitek, med vzpenjanjem po stopnicah pa sta po njih padla. Oba sta v bolnišnici.

Do nesreče je prišlo okrog 13.30, nam je pojasnil njun sin Darko, zaskrbljen nad zdravjem svojih staršev. Na dnu stopnic ju je našla hči Ivica, ki je na njun dom prišla približno eno uro po padcu. Bila sta priseljena. Nemudoma je poklicala na pomoč. Vzrok nesreče ni še pojasnjen; zdi se, da naj bi Semolič zdrsnil po stopnicah, nato pa je ravnotežje izgubila še žena, ki je bila za njim. Na kraj nesreče sta prihitali dve rešilni vozili, pa še sovodenjski karabinjerji in goriški policisti. Ker je ženska utrpela hujše poškodbe, so reševalci zahtevali prihod helikopterja, ki je pristal na bližnjem travniku in 83-letnico odpeljal v videmsko bolnišnico. Po navedbah službe 118 je utrpela pretres glave in hrbtenice. Moškega so odpeljali v goriško bolnišnico, kjer bo zaradi zloma stegenice na zdravljenju 60 dni.

Hiša v Gabrjah, kjer se je včeraj zgodila nesreča

BUMBACA

GORICA - SSK

»Na kršitve bo treba reagirati usklajeno«

»Toliko pričakovani odlok o vidni dvojezičnosti, ki je z objavo v deželnem uradnem listu stopil v veljavo, postavlja našo narodno skupnost spet pred znana dejstva. Ta kažejo, da se v primeru izvajanja določil zaščitnega zakona 38/01 uveljavlja na vse načine namen, da ostane vse tako, kot je bilo doslej,« pravi Julijan Čavdek, pokrajinski tajnik Slovenske skupnosti (SSK), ki svojo oceno tako nadaljuje: »Predsednik deželne vlade Renzo Tondo, ki je na podlagi dane obljube podpisal dekret, je žal klonil tistim političnim silam svoje večine, ki so tradicionalno protislovenske. Že samo branje odloka navdaja človeka s pesimizmom, saj je skorajda vse odvisno od politične volje krajevnih izvoljenih teles.«

»Za goriško stvarnost - tako Čavdek -, kljub nekaterim pozitivnim premikom po zaslugi pokrajine ter občin Ronke in Zagraj, se kaj bistvenega ni spremenilo. Odprta ostaja huda rana izključitve goriške četrti Sveta Gora-Placuta iz odloka. Kot tudi ni mogoče spregledati, da je v odloku jasno izražena odločitev goriškega župana Ettoreja Romolija, da nikakor ne bo slovenščine ne v občinskem grbu kot tudi ne na uradnem papirju. Vprašanje pa je, kako bo z vidno dvojezičnostjo v mestu. Grenak priokus daje tudi odločitev občine Tržič, da ne vključi svojega ozemlja v seznam za izvajanje vidne dvojezičnosti. To je v nasprotju z zgodovinskim dejstvom, da so bili Slovenci v Tržiču vedno prisotni. Hudo je tudi, da je tako sklenila uprava, ki so jo tržički Slovenci prav gotovo podprli. Sedaj bo treba posebno spremljati izvajanje odloka, in to še posebno v Gorici, kjer bo gotovo prišlo do posebnih tolmačenj in zavlačevanj. Kot zgodovinsko, kulturno in gospodarsko zakoreninjena narodna skupnost smo torej poklicani, da se odločimo, kako se bomo odzivali na bolj ali manj prikrite oblike kršenja pravic. Od izločitve Svetogorske četrti iz odloka, do afere o dvojezičnih oglasih in krčenju denarja, je naša skupnost vsakič izbrala pot dialoga, sestankov in pozivov. Vse to je na italijanski strani obrodilo veliko obljub, ki so se izkazale za sprenevedanja glede na to, kako so se stvari razvile. Slovenci pa smo ostali s figo v roki, kar je glede na evropski kontekst, v katerem živimo, še toliko bolj ponižujoče. Zato bo potrebno, da se dogovorimo za usklajeno strategijo, o možnosti sodnih prizivov in posegih pri mednarodnih ustanovah. V igri je dostojanstvo našega naroda, ki ga moram ustrezno zaščititi.«

GORICA Delijo bone za hrano

V večnamenskem centru v ulici Baiamonti v Gorici še vedno poteka razdeljevanje bonov po 25 evrov za nakup hrane. Od začetka pobude, ki si jo je zamislila goriška občina, so jih skupno dodelili 85. Bone bo mogoče porabiti do 28. februarja, namenjeni pa so občanom nad 65. letom starosti, ki imajo nizke dohodke. Dohodek, ki ne presega 5.250 evrov letno, daje pravico do dveh kupončkov, dohodek do 7.500 evrov pa do enega. Zainteresirani bodo morali s seboj prinesiti potrdilo o ekonomskem stanju ISEE. Bone bodo koristniki lahko porabili v številnih goriških trgovinah z jestvini. Okence v ulici Baiamonti, kjer jim bodo nudili tudi vse potrebne informacije, je odprto od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro.

GORICA - Predstavili knjigo Primorski upor fašizmu: 1920-1941

Odkrivali znane in manj znane strani primorske zgodovine

Ob avtoricah Milici Kacin Wohinc in Marti Verginella sta posegla zgodovinarja Branko Marušič in Boris M. Gombač

Občinstvo in nekateri izmed govornikov na okrogli mizi v Kulturnem domu

BUMBACA

Spomini in pričevanja posameznikov so pri preučevanju zgodovine dragocen vir, sama pa ne morejo razkriti kompleksnosti zgodovinskih pojavov. Pri razumevanju preteklosti je namreč nujno potreben tudi kritičen - in čim bolj apolitičen - pristop zgodovinarjev, ki se poslužujejo znanstvenega ključa. Tudi v tem duhu sta zgodovinarji Milica Kacin Wohinc in Marta Verginella napisali knjigo Primorski upor fašizmu 1920 - 1941, ki sta jo v sredo v družbi kolegov Branka Marušiča in Borisa M. Gombača predstavili v natrpani dvorani goriškega Kulturnega doma.

Navzoče je pozdravila Matejka Grgič, znanstvena direktorica Slovika, ki je organiziral srečanje, nato pa sta se o knjigi pohvalno izrekli Milček Komelj in Boris Peric, predsednika založbe Slovenske matice in sklada Dorče Sarđoč, ki sta omogočila izdajo knjige. Monografija, ki obravnava znane in manj znane strani političnega delovanja primorskih Slovencev v medvojnem obdobju, je sestavljena iz dveh delov. V prvem je Wohincova obravnavala primorski upor od razvoja TIGR-a, fašističnega raznarodovanja in prvega tržaškega procesa do gledanj komunistične stranke Italije in Jugoslavije na primorsko vprašanje in tigrovstvo. V svojem poglavju knjige se je Verginella zaustavila pri drugem tržaškem procesu, pod drobnogled pa je postavila predvsem ozadje in življenjske zgodbe obtožencev.

»Tematiko, ki je tu objavljena v poglavju "Dvajsetletni primorski upor", sem raziskovala že v 80. letih prejšnjega stoletja v sklopu raziskav politične zgodovine primorskih Slovencev med dvema svetovna vojna,« je začela Milica Kacin Wohinc, ki je spregovorila o javni razpravi o organizaciji TIGR, od časa Jugoslavije, ki ji je odrekala »narodno-osvobodilni značaj«, do njenega ponovnega »razvrednotenja in politične manipulacije« sredi 90. let. »Toliko prostora kot upornikom je posvečeno fašizmu ali njegovim odnosom do slovensko-hrvaške skupnosti, tistemu fašizmu, ki je upor Primorcev generiral,« je pojasnila Wohincova in opozorila, da sta v knjigi objavljena zanimiva dokumenta: mapa s policijskimi kartoni obsojenih na drugem tržaškem procesu ter zapisnik seje Izvršnega komiteja Zveze komunistov Slovenije iz leta 1958, ki je preprečil vstop TIGR-a v Zvezo borcev.

»Moj doprinos pa je rezultat večkratnega obiska osrednjega muzeja v Rimu in želje, da bi razumela ozadje družbenega in kulturnega miljeja, ki je bil zabrisan po dvajsetletju fašizma in koncu druge svetovne vojne. Zanimalo me je rekonstruirati zgodbo obtožencev na drugem tržaškem procesu, ki je postavil na zatožno klopi intelektualno in politično plast slovenskega primorskega prebivalstva. Ta proces je bil višek fašistične represije, po drugi strani pa je omogočil špekulacije. Moj namen je bil predvsem križati uradne vire in spomine posameznikov,« je povedala Verginella in izpostavila dokumente, ki pričajo o zapletenosti obrambne strategije obtožencev: »Iz le-teh izhaja, da je v primorski družbi prihajalo do organiziranega upora, po drugi strani pa do konfliktov. Idealizacija upora primorske družbe ni možna.«

Marušič je v svojem posegu opozoril na naslov knjige, ki »združuje vsa primorska antifašistična in narodnoobrambna gi-

banja in ne daje nobeni skupini kake prednosti.« »To pomeni, da niso bili le tigrovci in tajno društvo primorske duhovščine glavna akterja primorskega antifašizma, kar se danes rado razglašča, marveč da je bilo nosilcev kar nekaj,« je povedal Marušič. Gombač pa se je osredotočil na korenine »odnosa višji-nižji« med italijansko in slovensko skupnostjo v naših krajih. Opisal je širjenje stereotipov o Slovencih med italijanskimi nacionalističnimi krogi, meščanstvom in celo demokratičnimi intelektualci, ki so slovensko kulturo ignorirali. »Dejstvo je, da se je italijansko tržaško meščanstvo navzelo na-

cionalističnih teorij, ki so razglašale, da obstajajo višji in nižji narodi,« je povedal Gombač in nadaljeval: »Kasneje je vse to nadgradil fašizem, ki je bil sprega med modernim nacionalizmom in vojno državo.«

Razprava se je dotaknila tudi polemik, ki so se v zadnjih dneh pojavile v medijih v zvezi s pravnimi dejanji med Italijo, Slo-

venijo in Hrvaško. Wohincova je soglašala s slovenskim predsednikom Türkom, da bi bila sprava nesmiselna, če bi Italija prej ne priznala svojih zločinov. Strinjala se je tudi Marta Verginella, ki je izpostavila, da v komentarjih v italijanskih časopisih ni bil govor o odgovornostih Italije do slovenskih žrtev fašizma. »Osnova za spravo je poro-

čilo italijansko-slovenske mešane komisije, ki ga italijanska država ne upošteva,« je podčrtal Marušič, Gombač pa je zaključil: »Nemci so prešli fazo avtorefleksije in se zavedali zločinov, ki so jih naredili v drugi svetovni vojni. Ko se bodo tega zavedali še Italijani, bodo lahko prišli položiti venec h Gromozni jami.« (Ale)

GORICA - Na pobudo Mladinskega doma predaval psihoterapevt Bogdan Žorž

Z mejami proti odvisnosti

Zdravo osebnost oblikuje vzgoja za svobodo, zanjo pa sta potrebni vzgoja za odrekanje in vzgoja za odgovornost

Psihoterapevt Bogdan Žorž med goriškim predavanjem

BUMBACA

GORICA - Danes na pokrajini Protislovanski fašizem na severo-vzhodni meji

Na sedežu pokrajinske uprave na korzu Italia v Gorici bodo danes ob 17.30 predstavili knjigo o protislovanskem fašizmu z naslovom »Fascismo antislavico - Il tentativo di bonifica etnica al confine nord orientale« avtorja Stefana Bartolinija. Predstavitev knjige, ki predstavlja pomemben prispevek k italijanskemu zgodovinarstvu, prireja pokrajinski odbor zveze partizanov

VZPI-ANPI in center za zgodovinske študije Leopoldo Gasparini iz Gradišča pod pokroviteljstvom goriške pokrajine. Ob avtorju bodo sodelovali še častni pokrajinski predsednik VZPI-ANPI Silvano Bacicchi, pokrajinski podpredsednik VZPI-ANPI Mario Lavrenčič, tajnik centra Gasparini Dario Mattiussi in predsednik pokrajinske uprave Enrico Gherghetta.

»Vzgoja ni znanost, prej umetnost,« je povedal tudi na Goriškem poznani psihoterapevt Bogdan Žorž na predavanju, ki ga je Mladinski dom priredil v sredo v dvorani Franc Močnik v Gorici. »Zato ni mogoče vzgajati samo z recepti, treba je nekaj več.« In vendar je številnim navzočim dal kar nekaj koristnih napotkov, kako naj od vsega začetka vzgajajo otroke, da ne bi zapadali v najrazličnejše zasvojenosti.

Na tem področju se je v zadnjih desetletjih veliko že naredilo, in vendar se problematika čedalje širi. Med mladimi je vse več zasvojenih, z druge strani pa je v našem življenju tudi vedno več dobrin, ki to omogočajo. Še vedno ostaja nekaj vprašanih, je povedal Žorž, potem ko ga je v imenu prireditelja pozdravil Mauro Leban, na katera premalo odgovarjamo. »Zanemarili smo zdravo kmečko pamet in se obnašamo, kot bi česa ne vedeli.« Med zasvojenimi so namreč ljudje, ki so doživeli huda razočaranja, neuspehe in težke razmere; pa tudi taki, ki so imeli vsega na pretek in so bili razvajeni. Zato je ključno vprašanje preventive; otroka ne moremo zapreti v stekleno kletko, lahko ga pa vzgojimo v odporno osebnost, da bo sposoben živeti v tem svetu, kjer na vsakem koraku prodajajo alkohol, tobak in tudi prepovedane droge, in ne bo postal zasvojen.

Človek je kot bitje odvisen od mnogih dejavnikov: zraka, vode, hrane, pa tudi medsebojnih odnosov. Svoboda ni v odsotnosti odvisnosti, ampak v tem, da človek lahko izbira med možnostmi, ki jih ima. Zasvojenost pa je nenaravna, skoraj bolezenska odvisnost od česar koli, »tudi od navad, vedenja in dobrin«. Do zasvojenosti lahko pride zaradi avtoritarne, pretrde in pretoge vzgoje, lahko pa tudi v primeru permissivne vzgoje in razvajanja. V obeh primerih otrok ne zna svobodno izbirati, nima trdnega značaja in je neodporen za zasvojenosti. Zdravo osebnost oblikuje vzgoja za svobodo, ki mu omogoča, da lahko sam izbira to, kar je njemu in okolju koristno. Za to pa sta potrebni vzgoja za odrekanje (»izbira je opravljena, ko se zavestno odrečemo neizbrani možnosti«) in vzgoja za odgovornost (»otrok mora sam doživeti in izkusiti posledice svojih izbir in odločitev«). Starši morajo otroku postavi-

vljati meje, brez katerih ni svobode.

Psihoterapevt, ki že več let sodeluje s skupnostjo družin Sončnica in z Mladinskim domom, je nato nakazal nekaj konkretnih primerov zasvojenosti današnjega časa predvsem med osnovnošolci. Med najbolj razširjenimi je zasvojenost s hrano; do te pride v primeru nenaravnega odnosa do hrane, še zlasti pri otrocih, ki ne znajo prepoznati občutka lakote, ki ga morda niso nikdar izkusili. Zasvojenost z mobilnim telefonom je dokaj razširjena, je povedal predavatelj, »njen vir pa so najpogosteje starši«; ti namreč želijo s tem sicer koristnim pripomočkom ohraniti nadzor nad otroki. Ti imajo po svoji naravi raje pristne in žive odnose; če pa pride do zasvojenosti, opustijo take odnose in se zatekajo v mobilca kot nadomestek zdravih razmerij. Zasvojenost z računalnikom botruje celi vrsti težav in motenj pri mladih; sili ga v to, da se seli iz resničnega v navidezni, virtualni svet in nima več časa za druženje s prijatelji, za šolska in izvenšolska opravila, fizične dejavnosti itd.

In vendar je računalnik danes nepogrešljivo orodje. Če hočemo, da ga bodo otroci znali zdravo rabiti, kot orodje, si moramo vzeti tudi čas, da jim ga približamo že zgodaj, da osvojijo pravilen odnos do njega. Tako pri mobilcu kot pri računalniku je treba otroku z jasno starševsko avtoriteto in odločitvijo postaviti neke meje (»mobi, ki ne sme imeti prednosti pred živim odnosom, razen če gre za nujno sporočilo, moraš ugasniti v šoli, pri kosilu, v spalnici«). Koliko časa naj otrok največ preživi pred zaslonom? Predavatelj je poudaril, da je vsak otrok svet zase in zato ni mogoče postavljati receptov; vsekakor toliko, da mu še vedno ostane čas za prijatelje in vrstnike, za druge dejavnosti, sploh pa je pomembno - in v tem se takoj razume, ali je zasvojen ali ne - da je v vsakem trenutku sposoben ugasniti računalnik, ne da bi mu to povzročalo jeze. Žorž je omenil še druge oblike zasvojenosti (z glasbo, idoli, odnosi...), nato pa je odgovoril na nekaj vprašanih prisotnih, pri katerih je še enkrat poudaril zdrav in svoboden odnos do vseh dobrin, ki jih imamo na razpolago, saj so koristne, a znajo biti tudi nevarne.

ŠEMPETER - V splošni bolnišnici Dr. Franca Derganca

Poskrbeli za kader in odprli vrata onkološke ambulante

Saksida: »Velika pridobitev, saj so se bolniki morali doslej voziti v Ljubljano«

SILVAN SAKSIDA
FOTO K.M.

V splošni bolnišnici Dr. Franca Derganca Nova Gorica so se prizadevanja za ustanovitev odseka internistične onkologije s kemoterapijo začele že leta 2000, a so se zadeve zapletale in zavlekle. Minuli petek je onkološka ambulanta le odprla svoja vrata in že prvi dan so obravnavali šest pacientov. Kot je povedal direktor šempetrške bolnišnice Silvan Saksida, so zeleno luč za začetek izvajanja rednega programa onkološke ambulante z intravenoznim zdravljenjem dobili lani. Poudaril je, da je v lanskem letu dokončala podiplomsko šolanje s tega področja zdravnik, ki so jo poslali na specializacijo, ter izrazil prepričanje, da so se zadeve zapletale in vlekle predvsem zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov.

»V jesenskih mesecih lanskega leta smo program vendarle dobili. Na specializacijo s področja internistične onkologije smo poslali še tri zdravnice, tako da smo kadrovsko zdaj dovolj močni,« pravi Saksida in pojasnjuje, da bo v ambulanto, ki je odprta vsak petek, dvakrat mesečno prihajala tudi dr. Tanja Čufer z onkološkega inštituta. V okviru onkološke ambulante izvajajo zdravljenje na sekundarnem nivoju za pogostejše oblike raka, kot sta rak dojke in rak debelega črevesa. Saksida poudarja, da je začetek delovanja onkološke ambulante v šempetrski bolnišnici za bolnike s severnoprimorskega konca velika prednost, saj so se morali doslej voziti v Ljubljano, dodaja pa tudi, da pomeni hkrati strokovni razvoj za bolnišnico.

»Če bo delo v ambulanti dobro steklo, se bomo verjetno širili. Ideja je, da bi postali nekakšen center za to območje, a vedno na sekundarnem nivoju,« pravi direktor bolnišnice in dodaja, da onkološka ambulanta trenutno deluje v okviru internističnega oddelka, s časom pa bo treba pristopiti k reorganizaciji in konstituirati oddelek kot tak. Na vprašanje, ali obstaja možnost, da bi nova onkološka ambulanta obiskovali tudi pacienti iz Gorice in okolice onkraj meje, kjer po informacijah direktorja šempetrške bolnišnice take ambulante še ni, oziroma je najbližja v Vidmu, Saksida meni, da so za to odprte vse možnosti in da gre le za stvar dogovora.

Nace Novak

UNIVERZA - Znanstvena konferenca

Na novogoriški fakulteti v gosteh cvet jezikoslovcev s celega sveta

V organizaciji Fakultete za humanistiko Univerze v Novi Gorici se v gledališki dvorani novogoriške gimnazije danes začne sedemnajsta znanstvena konferenca ConSOLE, ki bo potekala do nedelje.

Gre za letno konferenco Evropskega združenja podiplomskih študentov jezikoslovja (SOLE), ki je letos prvič organizirana izven območja nekdanje zahodne Evrope. Poleg 21 izbranih predavanj, na katerih bodo študentje jezikoslovja s celega sveta predstavili svoje raziskave, bodo kot plenarni govorniki na konferenci predavali tudi trije svetovno uveljavljeni jezikoslovci, in sicer Richard Larson z ameriške univerze Stony Brook, ki je eden najbolj citiranih jezikoslovcev v svetu, Paul Hirschbuhler z Univer-

ty of Ottawa ter John Harris z University College London. Na Predavanjih bodo podrobneje obdelana glasoslovna, skladenjska in pomenoslovna vprašanja naravnega človeškega jezika na primeru različnih jezikov. Kot je povedal dekan Fakultete za humanistiko, Franc Marušič, je za novogoriško univerzo organizacija takega dogodka tudi dobra reklama znotraj Evrope in v svetu, saj gre za prestižno konferenco, ki sprejme le najboljše prispevke uveljavljajočih se lingvistov. Poudaril je, da so prejeli 73 prispevkov s celega sveta, od tega pa so izbrali že omenjenih 21 prispevkov predavateljev iz Belgije, Danske, Francije, Japonske, Kanade, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Španije in ZDA. (nn)

NOVA GORICA - Odstranjujejo montažno drsališče

Konec drsanja

Drsanje na ledeni plošči med novogoriškim gledališčem in knjižnico je pritegnilo otroke in odrasle

FOTO N.N.

Na drsališču med novogoriškim gledališčem in knjižnico Franceta Bevka je bilo mogoče včeraj do večera še zadnjič to zimo drsati. Zvečer so namreč odklopili naprave za zamrzovanje in začeli z odstranjevanjem montažnega drsališča, ki je Novogoričane, predvsem tiste, najmlajše, razveseljevalo natančno en mesec, saj je novogoriški župan Mirko Brulc drsališče uradno odprl 15. decembra.

Kot je včeraj povedala Matejka Ambrož z mestne občine, ki je za ureditev drsališča namenila 20 tisoč evrov, se je drsališče dobro obneslo, saj je bil obisk dober. Poudarila je, da so ga organizirano obiskovale tudi šole. Najemnik bara Center, ki je upravljal z drsališčem, je pojasnil, da je bilo obiskovalcev v prazničnem času do novega leta izredno veliko, po novem letu pa se je navdušenje, podobno kot vreme, nekoliko ohladilo. Povedal je še, da so dnevno v povprečju izposodili tja do 50 parov drsalk, v najboljših dnevih pa skoraj dvesto. Zadovoljstvo je izrazil tudi nad dejstvom, da v mesecu dni med vsemi obiskovalci ni prišlo do nobene resne poškodbe. »Samo en fant se je zaletel v ograjo, a je potreboval le topel čaj, da je prišel k sebi,« je še povedal. Pojasnil je tudi, da so na začetku skoraj vsi obiskovalci drsalke najemali, za kar je bilo treba odšteti en evro, proti koncu pa je bilo vse več takih, ki so si priskrbeli lastne drsalke. »Očitno so ljudje izračunali, da se jim ob rednem drsanju bolj izplača nakup lastnih drsalk,« je še povedal in dodal, da je to veljalo še posebej za otroke. O tem, ali bo mogoče tudi prihodnjo zimo v Novi Gorici drsati, niso znali odgovoriti ne na občini ne v baru Center, ker se o tem še niso pogovarjali. Glede na to, da so otroci, pa tudi njihovi starši po nekaj letih to vzeli že za nekaj samoumevnega, pa se bo zdaj zelo težko potegniti nazaj brez kritik. (nn)

Za polovico manj tožilcev

Osebe goriškega javnega tožilstva bo razpolovljeno, šele maja ali junija pa bo prišla razglasitev posebnega stanja zaradi bremena dela, ki mu goriško sodišče ni kos. Tako je včeraj pojasnila državna tožilka Caterina Ajello, potem ko je Višji sodni svet v sredo sprejel sklep o razglasitvi posebnega stanja. Višji sodni svet ni sprejel ukrepov, ki so v njegovi pristojnosti, a je zahteval uvedbo postopka za vključitev Gorice med sodišča v hudi stiski. Do tega ne bo prišlo pred majem ali junijem, zaradi napovedanih premestitev pa naj bi bilo do tedaj za vsaj polovico manj državnih tožilcev, opozarja Ajellova.

Pri sebi skrival kokain

Karabinjerji so v sredo v Tržaški ulici v Gorici zalotili slovenskega državljanca, ki je imel pri sebi en gram kokaina. Šlo je za 25-letnega V.O., ki ima sicer bivališče v Gorici in je že bil znan silam javnega reda, saj so ga v preteklosti prijavi zaradi kraje. Karabinjerji so ga opazili okrog 23. ure v bližini hotela Internazionale. Med pregledom so pri njem našli zavojček s kokainom. Drogo so zasegli, fanta pa prijavi prefekturi. »Po zakonu je en gram kokaina še v mejah osebne uporabe, zato ga nismo aretirali,« je pojasnil poročnik karabinjerjev Paolo Banzatti.

Pokrajina za mir v Gazi

Delegacija goriške pokrajine se bo udeležila shoda za mir na Bližnjem vzhodu, ki bo jutri v Assisiju. Sklep je na pobudo odbornika za mir Marka Marinčiča sprejel pokrajinski odbor.

Okrogla miza o Fogolinu

Danes ob 18. uri bo na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici druga okrogla miza v okviru niza pobud, ki spremljajo razstavo slikarskega ciklusa Marcella Fogolina. Predavala bosta izvedenca Giovanni Villa in Ezio Chini, s katerima se bo pogovarjal zgodovinar Sergio Tavano.

Terpictura danes v knjižnici

V galeriji državne knjižnice v Gorici danes ob 18. uri odprli razstavo Terpictura, ki jo prireja center Tullio Crali. Na ogled bodo dela devetih slikarjev iz Slovenije, Italije in Avstrije.

Grusovin v hotelu Palace

Danes ob 18. uri bodo v hotelu Palace v Gorici predstavili knjigo Massima Grusovina »Le cose e gli esseri«; pogovor z avtorjem bosta vodila Andrea Bellavite in Marino De Grassi.

Gherghetta danes po radiu

Danes ob 18.45 bo pri oddaji »Tornando a casa« na radijski postaji RAI1 sodeloval predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta. Voditeljci Enrici Bonaccorti bo goriški upravitelj predstavil pobudo Knjige in svoboda.

SOVODNJE - Jutri in v nedeljo kotalkarska revija društva Vipava

Priljubljeni Ostržek na kotalkah

Sodelovalo bo 45 kotalkaric - Čez zimo trenirajo v hali goriškega sejmišča, v zadnjih mesecih pristopilo lepo število otrok iz vrta in osnovne šole

Po nekaj letih premora pri kotalkarskem društvu Vipava s Peči letos ponovno pripravljajo kotalkarsko revijo. Pri prirejanju teh revij so bili pri Vipavi pravi mojstri, saj so njihove predstave na kolesih veljale za pravo poslastico in so navduševale staro in mlado. Zadnja revija (po navadi je šlo za uprizoritev kake pravljice ali fantastične zgodbe) je bila v goriškem Kulturnem domu januarja 2001. Takrat so se domiselni Vipavci predstavili z zgodbo iz starega Egipta. Letošnja revija, ki bo na programu jutri, 17. januarja, z začetkom ob 20. uri v sovođenjski telovadnici s ponovitvijo v nedeljo, 18. januarja, ob 18. uri, nas bo popeljala v svet ene najbolj znanih zgodb - v svet priljubljenega Ostržka.

O pripravah na revijo smo se pogovorili z »dušo« kotalkarskega delovanja pri Vipavi, trenerko in animatorko Tanjo Peteani. Nič podrobnejšega nam ni hotela razkriti o Ostržku na kotalkah, povedala nam je le, da bo predstava trajala eno uro in da bo na njej sodelovalo 45 kotalkaric (žal se v kotalkarsko dejavnost ne vključujejo fantje). Povedala nam je tudi, da se na revijo vestno pripravljajo in da je poleg vadbe kotalkanja potrebno postoriti še marsikaj: izbrati primerno glasbo, poskrbeti za sceno in za igro luči, ki ustvarita potrebno okolje,

ne nazadnje je potrebno tudi sešiti veliko kostimov in oblekic za nastopajoče.

Ker v sovođenjski telovadnici razpolaga društvo z omejenim številom ur vadbe (čez zimo vadba na nepokriti plošči na Peči ni možna), je Trgovinska zbornica iz Gorice letos prvič dodelila hali D sejmišča v ulici Barca kotalkarskim društvom. Različne skupine Vipave torej trenirajo vse dni v tednu, tako da je bila razpoložljivost tamkajšnjih prostorov prava »mana z neba« za izpopolnjevanje kotalkarskega znanja. Žal pa goriška hala ni ogreta in se kotalkarice segrevajo z intenzivno vadbo. Kakor koli že, v zadnjih mesecih je k društvu pristopilo veliko mladih: štirinajst jih prihaja iz vrta, dvanajst pa iz osnovne šole. Tekmovalni ekipi, ki jo sestavljajo dekleta višjih razredov osnovne šole in nižje srednje šole, se bodo za potrebe revije pridružile tudi kotalkarice, ki so že pred več leti obešile kotalke na klin, a še vedno rade priskočijo na pomoč. Kdo bo na predstavi odigral vlogo Ostržka, kdo mojstra Pepeta, kdo vile Plavolaske, kdo Ognježera, kdo pobalina Trlice, kdo bo Maček ali pa Lisica in kakšen bo veliki kit, bomo odkrili na kotalkarski predstavi, za katero vlada seveda veliko pričakovanje. (vip)

Čprav hala goriškega sejmišča ni ogrevana, male kotalkarice segreva tudi navdušenje

BUMBACA

Pri strani sodelujejo
Andrej, Martina, Mateja, Valentina,
Jana, Vesna, Nicoletta, Mateja,
Tereza, Martin, Damijana,
Matia, Maja, David in Agata.

e-mail: klop@primorski.it

K L O P

KLOP RAZISKOVAL NOVE POTI LJUBEZNI ...

... in se spraševal o ceni

Koliko krat naletimo v svojem deskanju po netu na reklamna sporočila spletnih mest, ki obljublajo, da bodo naša sorodno dušo, drugo polovico jabolka ... Naj bo, kar hoče, skratka: našo Pravo Ljubezen. Koliko krat smo se posmejali ekranu, rekli »da, da« in nadaljevali s svojim delom, v sebi pa smo se radovedno spraševali, le kaj bi se zgodilo, če bi se za šalo vpisali ... Klop si teh problemov ni postavil in se en, dve, tri za dva dni prelevil v šarmantno plavolasko ter se vpisal, malo za šalo malo zares, v eno izmed najpopularnejših virtualnih »community« (ki so dandanes tako »trendy«!), katere slogan obljublja: »Zaljublil se boš!« ... Bomo videli... Prvi korak do ljubezni je ta, da novi član sestavi svoj profil in izpolni vprašalnik o sebi. Klop si je zavihal rokave in pričel s tipkanjem. Po običajnih vprašanjih (ime, priimek, poklic, kraj bivanja itn.), so prišla na vrsto zanimivejša vprašanja. Navesti je treba svoje interese, opisati svoj zunanji videz in ga nato oceniti po lastnih kriterijih. Mnenje o sebi lahko izbiraš med že napisanimi možnostmi, od »naj drugi ocenijo« do »sem prava seksi bomba«. Kaj mislite, kaj je odgovoril Klop?

Sledila so vprašanja o idealnem partnerju, ne samo po izgledu, ampak tudi po značaju in zanimanjih, nato pa smo kliknili na »vpiši se« ... In tedaj se je pričel »show«! Skoraj takoj se je poštni nabiralnik napolnil s ponudbami zainteresirancev vseh vrst: od mladega naivnega študenta, ki išče v virtualnem svetu osebo, s katero bi preživel celo življenje, do (žal) številnih perverznejših in že starejših moških, ki so v realnem svetu preveč sramežljivi, da bi se približali ženski. Odnosi med moškimi in ženskami vseh odtenkih: od ljubezni do golega poželenja in igračkanja. V dveh dneh si je naš profil (kateremu nismo dodali nobene slike) ogledalo petintrideset ljudi, virtualno »zatreskalo« pa se jih je dvajset, da ne govorimo o nabiralniku virtualne pošte,

ki je kar pokal zaradi številnih mailov. Inovativnost tega spletnega mesta je chat, pravi messenger, ki je na voljo članom in je skoraj prestrašil ubogega klopa, ki se je znašel na vsem lepem bombardiran s sporočili raznoraznih fantičev, ki so hoteli navezati stike s »plavolasko« (klopu so se sicer ti ubogi reveži zasmilili, saj ni lepo jih vleči tako za nos, a, kot je pravil Macchiavelli, »cilj opravičuje sredstvo«). Klepetaj, klepetaj, klop je vprašal, kako to, da iščejo stike z drugim spolom preko interneta ... Treba je priznati, da so bili v nasprotju s pričakovanji odgovori zelo domišljivi in originalni. Za nekatere je to le zabava in kratkočasenje (torej ni klop edini, ki ima za norca druge ...), drugi pa mislijo, da se da skozi novo dimenzijo našega časa - interneta bolje spoznati ljudi in da je to priložnost, da prideš v stik z ljudmi, katerih ne bi drugače nikoli srečal na svoji življenjski poti (kako romantično, ah? Klop je bil skoraj ganjen...). Klopovi virtualni sogovorniki pa niso izgubljali časa v nepotrebnem razsipavanju besed. Nemudoma so spraševali za sliko, številko mobilnega telefona in celo za zmenek!!! Ogorčeni Klop se je seveda zgražal nad tem, da se ti ljudje zadovoljijo le s površnim poznanjem nove osebe in da v bistvu ne iščejo plemenitega čustva, ampak le razvedrilo. Z izgovorom, da je mlada študentka in da je trenutno v knjižnici, se je klop izognil nadaljnjemu zalezovanju in pobegnil iz klepetalnice.

Po tej avanturi se je klop spraševal, kaj lahko take »community« res nudijo svojim članom... Verjetno ponuja neštete možnosti, a klop ne ve, če bo katera izmed teh ne bo res pomagala najti sladko polovico, ki jo vsakdo ima nekje po svetu. Sicer se to lahko zdi zabavno ali pa tudi smešno, v resnici pa je to dokaz, koliko smo ljudje sami in kako nenehno iščemo družbo nekoga, s katerim bi lahko navezali neke stike, za šalo ali za res, za par trenutkov ali za vedno.

INTERVJU

Roy, sodobni gigolò

»Ljubezen z veliko začetnico ne obstaja, zame je ljubezen denar« - Spremljevalec lajša žensko osamelost

Po srečanju s »prodajalkami ljubezni« se je ženski del klopovcev odločil, da bo pokukal tudi v svet, v katerem je možki »predmet« in ženska tista, ki z denarjem postavlja pravila igre. Tako je klop v internetni brskalnik vtikal besede »ženski spremljevalec« in takoj dobil spletno mesto t.i. »escorta« oziroma mladega, šarmantnega moža, ki je na voljo zainteresiranim ženskam za spremljevalca, ljubimca ali samo prijatelja. Ob spremljavi očarljive glasbe je klop prebiral »ponudbe«, ki jih nudi ta gospod »Roy«. Stranke lahko izbirajo med večernim zmenkom, vikendom ali pa celo daljšem obdobju, kot na primer počitnice. Escort je na razpolago ženskam cele Italije, saj v ponudbi piše, da bo v kratkem času lahko dosegel stranko, ne glede na to, kjer se ta nahaja. Na spletnem mestu pa seveda niso manjkale številne slike, opis značaja in interesov tega moža ter kako ga kontaktirati. Klopu se je zdela star zanimiva in se je tako odločil, da bo gigoloja kontaktiral in ga vprašal, ali bi pristal na krajši intervju. Prijazni možki je bil sicer v baru s prijatelji, a je bil vseeno pripravljen posvetiti nekaj minut svojega dragocenega časa klopu ...

Kako pa je sploh prišlo do tega, da ste postal gigolò?

S tem poklicem sem pravzaprav začel slučajno, od vedno sem delal v »show« v nočnih klubih, enkrat pa je naneslo, da me je neka gospa, ki se je ločevala od moža, prosila, da bi jo osvajal pred bivšim možem. Tako se je porodila ideja, da bi lahko to počel zato, da bi si služil vsakdanji kruh. Ustvaril sem si spletno stran in kmalu je to dalo svoje sadove. Prvo leto je res šlo počasi, a danes sem zaseden praktično vsak dan.

Koliko časa se že s tem ukvarjate?

S tem poklicem se bavim že sedem let, star pa sem sedemtrideset let. Škoda, začel sem prepozno! Bojim se, kaj bo, ko se bo vse končalo, pa tudi s finančnega vidika, bi lahko zaslužil več od tistega, kar sem, če bi se lahko vrnil nazaj v čas...

Ste se kdaj zaljublil v vašem poklicu?

Ne! Že iz principa se ne zaljubim. Zgodilo se mi je, da so me večkrat stranke očarale, nekatere so bile res lušne! A v svojem življenju se še nikoli nisem zaljublil. Sem pač tak tip. Sploh pa mi poklic ne dovoli, da bi imel privatno življenje, saj sem nenehno zaseden.

Kaj vam pomeni ljubezen?

Ljubezen z veliko začetnico ne obstaja, zame je ljubezen denar. V življenju nisem nikoli ničesar storil iz ljubezni, temveč vse samo zaradi denarja. Da, morda pri meni obstaja ljubezen do samega sebe in do lastnih interesov, vendar do žensk ne.

Kaj pomeni biti gigolò dandanes?

Imeti moraš mnogo argumentov, biti moraš dober partner, znati moraš poslušati, escort je nekdo, ki daje nasvete, drži žensko za roko in jo gleda v oči. Stvari, ki jih dandanes

ženske ne dobivajo več. Bolezen našega časa je namreč osamljenost, vsi smo osamljeni in jaz sem zdravilo za to osamljenost.

Definirajte svoj poklic s tremi pridevniki!

Šarmanten, strasten, ki te prevzame.

Glede na to, da se je leto 2009 šele pričelo, Vas lahko vprašamo, katera so Vaša pričakovanja v tem novem letu?

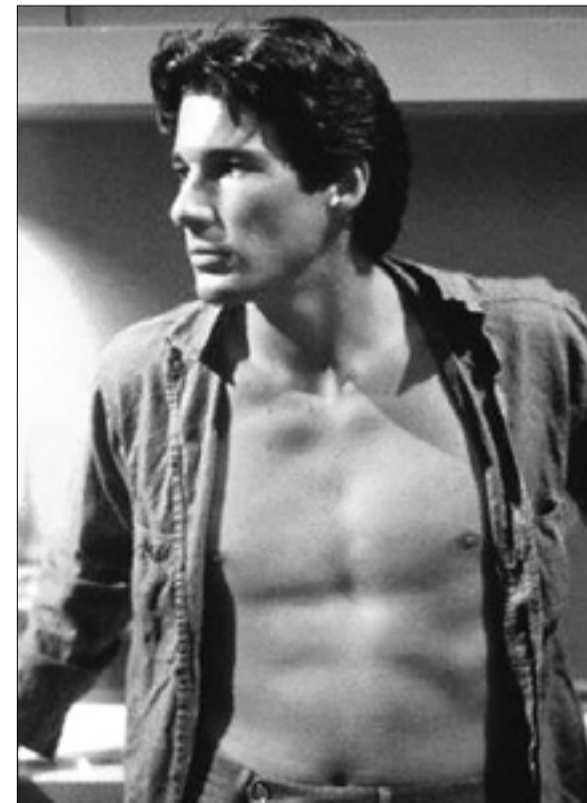
Priznati moram, da se je novo leto začelo zelo lepo. Želim si, da bi uspešno nadaljeval po tej poti in upam, da se mi bodo uresničile skrite želje ...

Skrite želje? Ali bi nam lahko katero zaupal?

Ena izmed mojih največjih želja je, da bi nastopil v televizijski fikciji. Je že nekaj režiserjev, ki se zanima zame in upam, da mi bo uspelo. Nameravam pa napisati tudi knjigo...

Najlepša hvala za prijaznost in razpoložljivost! In srečno v novem letu!...

Hvala, srečno tudi vam, »un bacione«!

Richard Gere, najslavnejši filmski gigolò

KAM TA KONEC TEDNA?

DANES

Bellavita Bar, žur History of dance
Planet pub, Portorož
R n B žur

JUTRI

Tivoli, žur house glasbe
v Ljubljani žur z Benyjem Benassijem

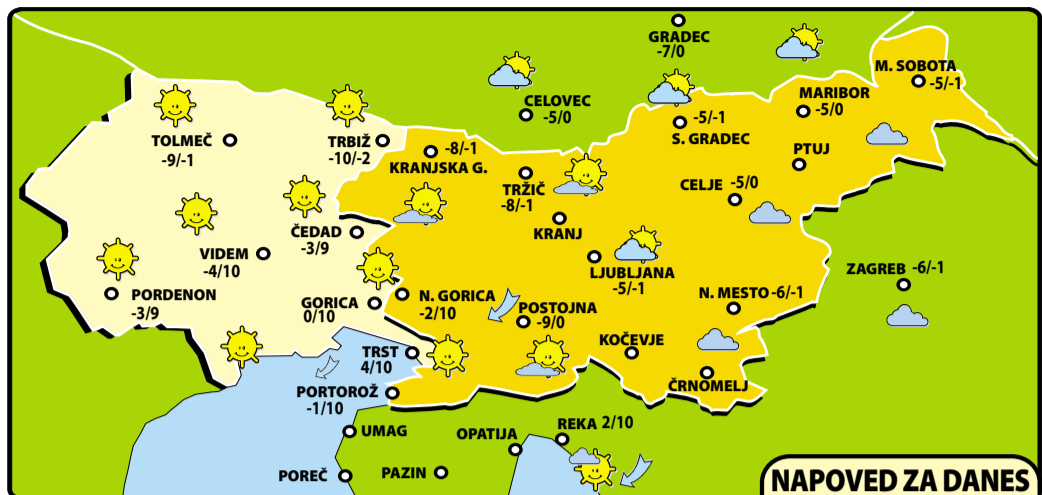
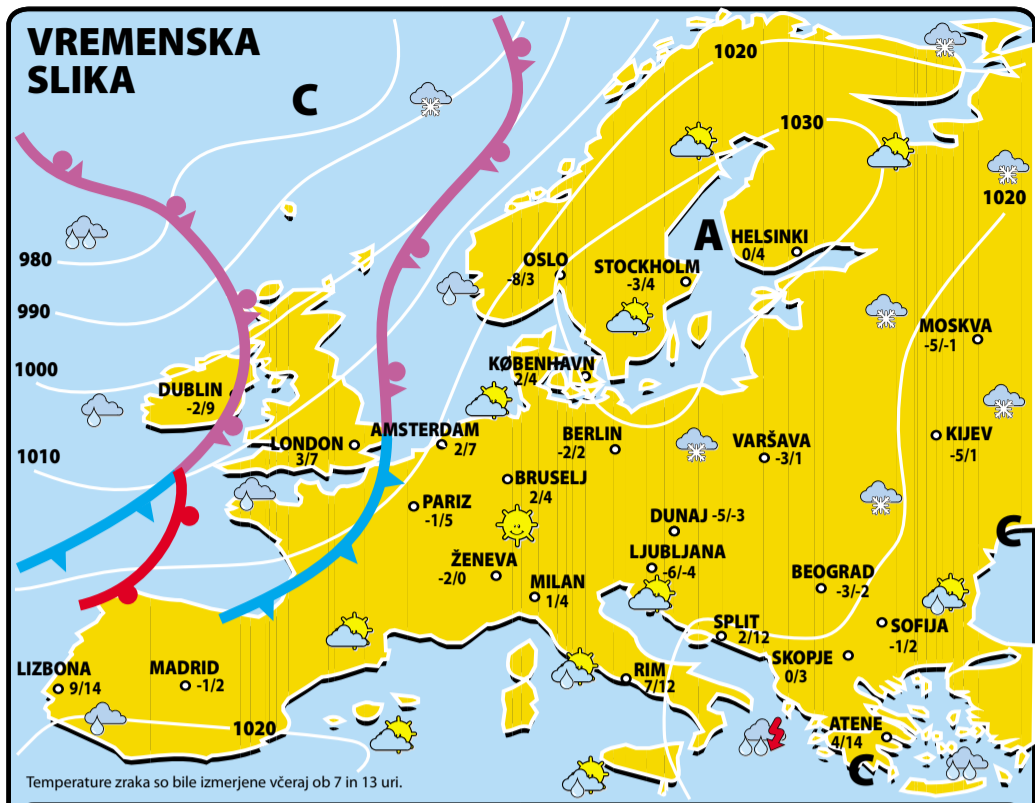
vile&vampi prod.© 2009

ZAKLOPKA

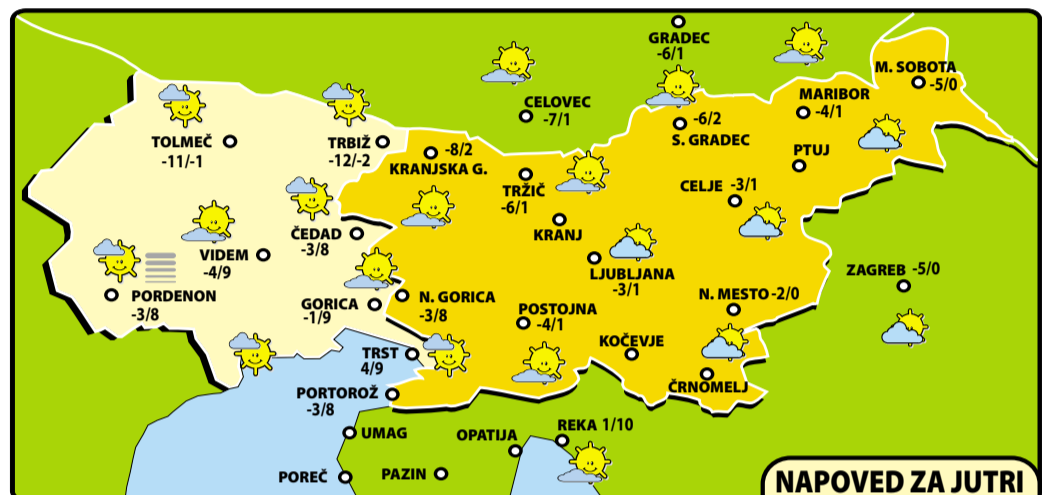
Je še vredno tvegati? Seveda je!

En mesec pred svetim Valentinom, svetovno sprejetim »dnevom zaljubljenecv«, se klop sprašuje, kaj je sploh postala ljubezen v naših tehnoloških časih, ko se vse spreminja, ko padajo tabuji in stvari izgubljajo svoj prvotni pomen. Absurd naše kulture, ko imamo na eni strani sveta ljudi, ki imajo še preveč vsega in katerim ponujajo ljubezen na vsakem vogalu (v prenesenem in tudi dobesednem pomenu), drugje pa postaja še najenostavnejša oblika ljubezni luksuz, bombe so na dnevnem redu in to celo v kraju, kjer se je nekoč samo ponudilo drugo lice. Svet nori in gnilih jabolka je vedno več, s časom pa je družba našla tudi ljubezen, ki postaja interes, užitek, zunanja fasada za dosežek las-

tnih interesov ali blagostanja. Kam se je skrilo tisto spontano, iskreno čustvo, po katerem navsezadnje ljudje še hrepenijo? Je ljubezen res postala samo sredstvo ali zgolj »status quo« parjenih primerkov človeške rase? Časopisi namenjeni samo šarjenju po ljubezenskih zgodbah hollywoodskih zvezd, hladna sms sporočila, spoznavanja preko interneta, televizijski programi, ki fantu nudijo harem deklet, v katerem si lahko izbirajo tisto, ki jim najbolj ugaja, dekletu pa nudijo harem fantov, v katerem si lahko izberejo tistega, ki jim najbolj uga- ja ... Klop se je, potem ko se je malo ozrl naokoli in opazoval, spraševal, kakšna je dandanes »cena« ljubezni, ali je še vredno tvegati? Seveda je ...

NAPOVED ZA DANES
 Po vsej deželi bo prevladovalo jasno vreme. Ob morju bo še pihala zmerna burja, zlasti proti večeru. Jutro bo delno jasno, v vzhodni in osrednji Sloveniji tudi pretežno oblačno. Na Primorskem bo zvečer spet začela pihati šibka do zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od -2 do -7, na Primorskem okoli 0, najvišje dnevne od -2 do 1, na Primorskem okoli 9 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
 Na celotnem območju dežele bo prevladovalo pretežno jasno vreme. Nekaj več oblačnosti bo popoldne. Proti večeru se bodo v spodnjem nižinskem pasu lahko pojavile meglice. Jutri bo delno jasno, ponekod po nižinah bo megla ali nizka oblačnost. V nedeljo bo pretežno oblačno, zapihal bo jugozahodni veter. Popoldne bo ponekod v zahodni Sloveniji rahlo deževalo ali rosilo.

Danes in jutri bo naša dežela pod vplivom grebena visokega zračnega pritiska. Od nedelje pa bomo pod vplivom hitrih atlantskih front. Ciklonsko območje nad severnim Sredozemljem se počasi polni, nad srednjo Evropo in našimi kraji pa se krepi območje visokega zračnega pritiska. Od severozahoda začena v višinah dotekati k nam nekoliko bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 7.41 in zahaja ob 16.49
 Dolžina dneva 9.08

BIOPROGNOZA
 Danes vreme ne bo povzročalo večjih težav.

MORJE
 Morje razgibano, temperatura morja 10,1 stopinje C.

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 23.41 in zahaja ob 10.09

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin	520	Piancavallo	250
Vogel	230	Forni di Sopra	200
Kranjska Gora	110	Zoncolan	210
Krvavec	205	Trbiž	280
Cerkno	150	Na Zlebeh	380
Rogla	125	Mokrine	260
Mariborsko Pohorje	100	Podkloster	200
Cvetta	200	Bad Kleinkirchheim	160

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.53 najvišje 40 cm, ob 8.22 najnižje -12 cm, ob 12.56 najvišje 3 cm, ob 19.00 najnižje -29 cm.
Jutri: ob 2.34 najvišje 37 cm, ob 10.05 najnižje -16 cm, ob 14.37 najvišje -7 cm, ob 19.45 najnižje -17 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

VELIKA BRITANIJA - Predstavil ga bo Borut Benedejčič iz Sežane

Kraški vrt na julijski svetovni razstavi v Londonu

SEŽANA - Največje združenje ljubiteljev vrtno kulture na svetu, britansko Kraljevo hortikulturno združenje, ki šteje več kot 400 tisoč aktivnih članov, prireja vrsto cvetličnih in vrtnarskih razstav po državi. Po obsegu, številu obiskovalcev in razstavljalcev je druga največja v kraljevi palači Hampton Court, ki leži jugozahodno od Londona. Veličasten dvorec, ki ga je prenovil slovit Henrik VIII, obdaja 2,8 kvadratna kilometra velik park, v delu katerega bo od 7. do 12. julija tradicionalna razstava z naslovom Hampton Court Palace Flower Show 2009. Na njej bo letos sodeloval tudi Borut Benedejčič iz sežanske družbe Hortikultura s prikazom kraškega vrta kot primera tradicionalnega načina postavitve bivalnega okolja na kraškem podeželju.

Z zamisljivo je kandidiral v kategoriji mali podeželski vrtovi oziroma vrtovi, ki so v skladu s trajnostnimi načeli vrtnarjenja, in bil izbran. »Kraški vrt s posebno arhitekturno zgradbo prikazuje spoštljiv in naravi prijazen način življenja ljudi na podeželju,« je ponosno povedal Borut Benedejčič. »Glavni cilj je prikazati čim bolj avtentičen kraški vrt z vsemi arhitekturnimi elementi in s tradicionalnimi samoniklimi rastlinami oziroma rastlinami, ki jih ljudje že več časa gojijo na Krasu,« je pristavil.

Skica kraškega vrta, ki bo postavljen v Londonu

Vrt bo sicer namišljen, vendar je motivov zanj v prostoru veliko, tudi ob zapuščenih ali delno porušenihih kraških domačijah. »Želel sem opozoriti na problematiko ohranjanja kulturne dediščine. Kot vemo, so na Krasu še pred 20-imi leti jerte ali šape od štirn uporabljeni za betoniranje novih socialističnih gradenj,« je še povedal Benedejčič.

Vrt bo obdajal dober meter visok suh kraški zid, poraščeni s kraško praprotnjo, natreskom, homuljicami. Na borjaču bodo štirna, v katero se bo s strehe preko žleba zbirala kapnica, kamnita miza in stol, na njem bodo rasli špargelj, lovor, rožmarin, pelargonije, šetraj. Kraško hišo bo

predstavljala vhodna stena z značilnimi vrati in okni, obdanimi z jertami, nad delom borjača pa se bo pel latnik z refoškovo trto. »Kamniti deli bodo iz kraškega apnenca, pergola ali latnik pa bo grajen iz lesenih akacijevih kolov, sekanih ob pravi luni in starih več kot 30 let,« je pojasnil Borut. Vrt se bo raztezal na 20 kvadratnih metrih. »Največji problem je bila dostopnost materialov, te sem si izposodil pri znancih in prijateljih, zato sem bil pri zasnovi nekoliko omejen, vendar mislim, da bo za ustrezno predstavitev dovolj prostora,« je zaključil.

Kot že rečeno bo razstavišče v londonski palači Hampton Court vrata odprlo 7. julija, prvič pa bodo obiskovalci - ponavadi se jih v šestih dneh vrstilo okoli 160 tisoč - imeli možnost spoznati tudi slovensko posebnost - kraški vrt. Stroški celotnega projekta (ta vključuje nabavo in vzgojo rastlin, izposojno materialov, prevoz, izdelavo razstavnega izdelka, nastanitve za tri ljudi, promocijski material in drugo) so ocenjeni na 39.430 evrov. Finančno donacijo v višini deset tisoč evrov je zaenkrat prispevala občina Sežana.

Irena Cunja

INDIJA - Med obiskom v Utar Pradešu

Britanski zunanji minister prespal v slamnati kolibi

NEW DELHI - Britanski zunanji minister David Miliband je v sredo med obiskom v indijski zvezni državi Utar Pradeš mimo vsakršnega diplomatskega protokola prespal v slamnati kolibi pripadnika najnižje indijske kaste. Miliband si je namreč zaželel začutiti utrip vsakodnevnega življenja na revnem indijskem podeželju.

DAVID MILIBAND

Miliband je bil na obisku v volilnem okrožju poslancev v spodnjem domu indijskega parlamenta Rahula Gandhija, sicer sina trenutne predsednice vladajoče indijske Kongresne stranke Sonie Gandhi in nekdanjega indijskega premiera Rajiva Gandhija, ki je bil umorjen leta 1991. Nasledniku politične dinastije Gandhi namreč pripisujejo velike možnosti, da se v bodoče povzpne na čelo Kongresne stranke.

Indijska televizija je poročala, da sta si Miliband in Gandhi ogledala, kako v okrožju izvajajo različne izobraževalne in kmetijske projekte, pojedla tipičen vegetarijanski obrok nato pa sta prespala v slamnati koči dalita oz. člana najnižje indijske kaste, ki so jo nekoč imenovali tudi kasta nedotakljivih. Spala sta na preprosti leseni postelji, imenovani charpoy, vaško vzdušje pa so dopolnile krave in vodni bivoli na dvorišču.

Monaški princ Albert II. dosegel južni pol

MONACO - Monaški princ Albert II. je po dveh dneh pohoda na smučeh po Antarktiki, med katerim se je soočal z nizkimi temperaturami, močnim vetrom in meglo, v torek prispel na južni tečaj. S potovanjem, ki ga bo končal 22. januarja, želi 50-letni princ ozaveščati o posledicah globalnega segrevanja.

Monaškega princa na poti spremljata zdravnik in prijatelj, južnoafriški pustolovec Mike Horn. Ob prihodu na južni tečaj so pripravili kratko slovesnost, nato pa je princ obiskal bližnjo ameriško bazo. Ta baza je ena od šestindvajsetih mednarodnih baz, ki jih namerava princ obiskati med svojim potovanjem po Antarktiki do 22. januarja. Monaški princ je sicer Antarktiko obiskal že leta 2006.

Francozinje najbolj plodne med Evropejkami

PARIZ - Francija je znova dokazala, da je najbolj "plodna" evropska država. Kot kažejo statistični podatki, ki jih je v torek objavil francoski statistični inštitut (INSEE), ima vsaka Francozinja v povprečju več kot dva otroka, rodnost pa se je izrazito povečala v preteklem letu.

Francija je v novo leto vstopila s 64,3 milijona prebivalcev, kar je 366.500 več kot leto pred tem. Po navedbah INSEE je imela v letu 2008 vsaka Francozinja v povprečju 2,02 otroka, medtem ko je leto poprej, v začetku 2007, vsaka francoska ženska v poprečju rodila 1,98 otroka. V letu 2008 je bilo v Franciji rojenih preko 800.000 otrok, kar je največ v zadnjih treh desetletjih.

Omenjena dejstva po navedbah INSEE med drugim odražajo uspešnost francoske politike, ki naj bi bila družini izjemno naklonjena. Otroški dodatek in socialna podpora družinam, ki ju zagotavlja država, ter zakonodaja, ki omogoča dolge porodniške in starševske dopuste, mlade pare po navedbah INSEE opogumljajo, da se odločajo za starševstvo. (STA)